

Ligeti

4. évfolyam 17. szám

A DÉL-SVÉDORSZÁGI MAGYAROK CSALÁDI LAPJA

2003 / 4

Tartalom:

A szerkesztő asztala	2
Jelenidő	3
Lélegkondozó	10
Kristianstadi Lap	11
Lundi Lap	12
Oslói oldal	15
Lányok, asszonyok	16
Fiatalok	18
Iskola	19
Gyermekeknek	20
Történelem	21
Sport	23
Hírdetések	24
Vidám oldal	25
Nyelvápólas	26

Lapunk a világhálón:
www.hhrf.org/magyarliget

Rendszergazda:
Balázs Viktória

Kasza Imre: Decembéri gondolatok

- Nem az út a cél, hanem az utazás. - Ha nem érzed jól magad, nehéz vidámnak lenni, de nem érezheted jól magad, ha nem vagy vidám. - Az élet alapja a halál, amely minden gondolat, életforma megváltoztatója.

- Nincs idő végigélni a holnapot, a mába gyökerezve halunk meg. - A le nem írt gondolat, olyan, mint a meg nem fogamzott gyermek. - Nem kell nagy kő ahhoz, hogy megbotolj. - Az együttlét alapja a párbeszéd.

Csak akkor tudok igazán megbocsátani, ha bocsánatot kérnek. - A szeretetnek két lába van: a gyengédség és a szigor.

Tar Károly

Téli sóhajtás

Pecsenyepirosra szorítja kezéd a tél.
Pihepárát pőfékel rendre tüzes tüdőd.
Szemed szikrája tavaszba szökkenve remél.
Felhőtlen-fájintós eget, mindig szebb időt.

Következmények
következményei
vagyunk

Gondolatok
az év 365 napjára

Kasza Imre

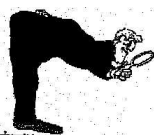
Kasza Imre festőművész
Következmények következményei vagyunk című könyvében, 365 megszívlelendő, elmés jegyzete: gondolatébresztő olvasmány, ajándék a következő évre is.

KELLEMES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET!



Deák Ferenc felvétele: A kolozsvári Szent György szobor

BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT!



A szerkesztő asztala

Részletek a szerkesztőségbe érkezett közérdekű levelekből:

Bábtársulat ajánlja magát.

„Varga Orsolya vagyok, bábszínész. A barátaim és magam műsorainak szervezésével (is) foglalkozom. A pécsi Székiáltó zenekar, az Arco etno-jazz trió, és a saját színházam, az Ördögszekér Kompania bábtársulás produkcióit ajánlom szíves figyelmébe. A mellékletben, illetőleg a www.szelkialto.hu honlapon részletes információkat talál az együtsekről és műsorainkról. Amennyiben ajánlatunk felkeltette figyelmét, kérem válaszoljon e-mail levélben, vagy hívjon telefonon!” mirnal@freemail.hu

A Református Élet szerkesztősége:

„Ha van esetleg olyan ismerőse, akiről tudja, hogy szívesen olvasná a Református Élet elektronikus változatát, kérjük adja meg e-mailes elérhetőségét szerkesztőségünknek. A Református Élet elmúlt öt évfolyamának elektronikus feldolgozása folyamatban van. Kérésére a Református Élet nyomtatott változatát is elküldjük Önnek. Ha igényt tart erre, kérjük egy válaszlevél segítségével adja meg a pontos postai címét.”

Egy régi táncházastól:

„Mivel a Folk rádió vezérkarában én is benne vagyok, s közös listacímen levelezünk, olvastam levélváltásodat Kemecsei barátommal. Aztán megnéztem a honlapodat, s rájöttem, hogy Te ugyanaz a Tar Karcsi vagy, akit ismerek az Ifjúsunkas matinékről... Az én egykori táncázás barátaim, a Barozda

együttes tagjai is Svédországban vannak (Simó Jóska, Bokor Imre), akárcsak osztálytársam, Fodor Béla... Üdvözetemet küldöm a Kárpát-medencéből.

Pávai István népzenekutató.

Mi vagyunk a TAVASZI SZÉL

„Szeretettel ajánlom figyelmébe a következő (igaz még mindig szerkesztés alatt álló honlapot)

http://home.swipnet.se/tavaszi_szel

Baráti üdvözléssel István
csapo-laszlo@swipnet.se



tel. +46-31-543345

A László Patricia által vezetett gyermek-táncsoport tagjai: Andrassy Regina, Csapó Aletta, Csapó Dóra Csapó Edina, Harai Marcell, Harai Olivér, Jansson Júlia, Kadir Natali, Kasza Attila, László Norbert Lucas, Nicole Moulavi, Márk Moulavi Móni, Nadler Veronica, Nadler Sebastian, Sall-Vesselényi Margit, Stjerna Viktoria, Széll Adrienn Széll Orsolya, Zábó András, Zábó Virág.”

Egy elérzékenyült olvasónk:

„Oly örömmel néztem meg mindent a vajdasági magyarokról honlapjukon, hogy még meg is sirattam mulatozásukat. Köszönöm nagyon, szép lapjuk van. A címem Elizabeth Cervený, 825w Cornelia I N, Chicago IL 60657 U.S.A”

Egy kapcsolatteremtő tanítónő:

„Kedves Szerkesztő úr! Láttam honla-



potokat és kíváncsi voltam van-e magyar iskola nálatok? A nevem Adorján-Barna Gabriella a torontói Szent Erzsébet Magyar Iskolából jelentkezem. Az elemi osztályt vezetem, kb. 266 gyermekünk van. Szeretném veletek felvenni a kapcsolatot. Legyetek szívesek megtekinteni a honlapunkat, hogy jobban megismerjétek bennünket:

<http://iskola.szenterzsebet.org>

Jó volna, ha a mi címünket a Ti honlapotokra rögzítenétek. Remélem majd jelentkeztek. Sok szeretettel,

Adorján-Barna Gabi
gabriella.adorjan@bharchitect.com
vagy gadorjan@zgpa.net

Szívesen segít egy finnországi olvasónk:

„A világhálón kutakodva letem a Magyar Ligetre, és ott felhívó levelelre. Finnországban élő magyar vagyok, nagyon tetszik a lap. Most mentem férjhez egy magyar származású finn állampolgárhoz, Varga Zoltánhoz, aki programtervező matematikus, és nyelvészeti érdeklődésű. Biológus vagyok! Ha bármiben segítségükre lehetek, keressen! Munkahelyi címem:

Edina Z. Rudner Ph.D.
CIMO scholar, Department of Geography, University of Helsinki
P.O. Box 64 (Kumpulan campus)
00014 Helsinki University Finland,
Tel.: +358 9 191 50762
Fax: +358 9 191 50760
Edina.Rudner@helsinki.fi
<http://www.helsinki.fi/ml/maant/>



ILONA'S

UTAZZON ILONÁVAL

volt Zoras Resor PI 19097 91
SKÖVDE



Állandó és a legolcsóbb buszjáratok Magyarországra. Halléban éjszakai pihenő, nyugdíjasoknak, gyerekeknek, SOMIT tagoknak kedvezmény. Családias kiszolgálás.

Tel.: 0500-46 05 06 0500-46 05 08

AZ ILONA'S AUTÓBUSZAIN
BÉRMENTESEN OLVASHATJA
LAPJAINKAT

MAGYAR
Liget
a dél-svédországi magyarok
családi lapja



A Magyar Internet Világrádió Hallgatóihoz

Kedves Hallgatóink! Ezúton szeretnénk Önöket tájékoztatni arról, hogy szeptember 12-én visszaállítottuk a Magyar Internet Világrádió térítésmentes szolgáltatását. Nem egészen egy hónap telt el az előfizetéses rendszer bevezetése óta és meg kell állapítanunk, hogy ez egy sikertelen kísérlet volt finanszírozási (pénzellátási) gondjaink megoldására. Az előfizetéses rendszer leállításának oka a következő: az előfizetéses rendszer bevezetése előtt a Világrádió körülbelül 6 - 10 ezer aktív (tényleges) hallgatója volt világszerte. Ez a szám a duplájára (kétszeresére) becsülhető, ha azokat a hallgatókat is beleszámítjuk, akik nem rendszeresen hallgatták a Világrádió adásait. Az előfizetéses rendszer bevezetése után mindössze 262-en fizettek elő. A befolyt összeg csak a havi minimális (legkevesebb) üzemeltetési költségek kb. egyötödét fedezné. Ennél is nagyobb probléma (baj, gond), és elfogadhatatlan számunkra, hogy így hallgatóink ezreit veszítanék el világszerte, és a Világrádió nem tudná betölteni azt a hivatását, amiért létrehoztuk. Az előfizetések alacsony száma ellenére, a korábbi hallgatottsági adatok mutatják, hogy milyen fontos és milyen sokat jelent a Világrádió honfitársainknak. Ezért cégünk úgy döntött, hogy visszaállítjuk a Világrádió térítésmentes szolgáltatását. Reméljük, hogy ha nem is előfizetés, de adományok formájában továbbra is számíthatunk majd hallgatóink egy részének támogatására. Ennek módjáról a közeljövőben a honlapunkon adunk majd tájékoztatást. Nem adjuk fel, cégünk további adozatvállalásával, számítva hallgatóink támogatására is megpróbáljuk megoldani, hogy a Világrádió és a VilágTV továbbra is szolgálhassa honfitársaink ezreit itthon és világszerte. Minden hallgatóknak köszönjük, hogy igénybe veszi szolgáltatásunkat. További kellemes rádiózást kívánunk.

Üdvözlettel, Király József, ügyvezető
Mavip Kft. www.vilagradio.hu

Élő műsor folyamatosan a
Szent László TV Internetes
rádióadásban: zene - politika - tudomány -
hallgassa amíg lehet! Juhász László
Szent László TV internetes adás
06-30-645-8120
www.szentlaszlotv.hu
www.szent-korona.hu
www.turulmadar.hu
www.inforum.hu/szentlaszlotv/msors/

Időszerű jegyzet

Ki mit rág?

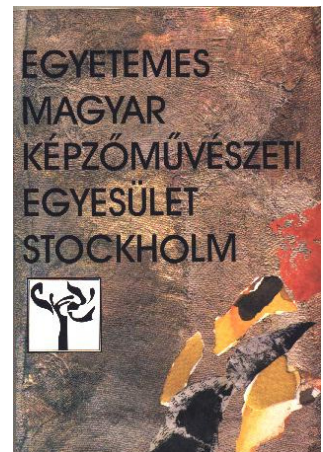
A rágás fontos dolog az ember életében, ha a táplálékot alaposan meg akarja emészteni. Sajnos a haszonleső szellem alaposan ráfeküdt eme fontos élettani ténykedésünkre is, aminek folytán szép lassan majmokká válunk valamennyien.

Körülbelül 50 éve kezdődött el Amerikában talán hamarabb, hogy az emberek az utcán rágesálni kezdték a gumit. Indoklás: tisztítja a fogakat, kikapcsolja az ideges tüneteket és megnyugtatja az idegeket. Ezekből az érvekből jóformán semmi sem felel meg a valóságnak, de nagyszerű bevételt jelentett a „feltalálóknak”.

Először Andauban láttam banánt. És rágógumizó embert is. Azóta az rágás retentő jelenséggé vált. A szakma szerint veszem: rág az asztalos, az apát, a borbély (nyírás közben), a bíró tárgyalás alatt, a cimbalmos, a diák, az énekes az ária végén, a festő, a gitáros, a hegedűs az író, a juhász (pipálás helyett), a kalauz, a levélhordó, a motoros, a nővér, az orvos operáció közben, a pap a mondat végén, a rádióbemondó, ha egy kis szünetet tart, a színész a végszó után vagy lélegzés közben, a tanár a táblánál, az utász útközben, az ügyvéd a váloper alatt és így tovább mindenki a nyílt ég és a nap alatt. Az a gyanúm, hogy Mona Liza és Tutenkamon is suttyomban gumit rág a védőburok alatt.

Ezek után, már fel sem tűnik, ha egymást is rájuk. Milyen áldásos is lenne, ha ez a sok ajakmozgás imádsággá változna! **E.B.I.**

MEGJELENT



Tamás György magánkiadásában, az EMKES fennállásának tizedik évfordulója küszöbén megjelent másfél száz oldalas könyvben, az egyesület elnökével készített terjedelmes beszélgetésből majdnem mindent megtudhat az olvasó a fél századnál is több képzőművészeti kiállítást jegyző stockholmi magyar egyesületről.

A kötetet összeállította és szerkesztette: Tar Károly

Családfakutatás: Bárdossy Péter írja Magyarországról. „Évek óta foglalkozom családfakutatással, mely tevékenységemről, illetve a magyar Bárdossy családokról a www.bardossy.hu címen találhat részletes tájékoztatást. Szeretném felajánlani szolgálataimat azoknak a távolba szakadt magyaroknak, akik keresik itthoni gyökereiket, szeretnék megismerni származásukat. Kérem, hogy legyen kedves segíteni abban, hogy a külföldön élő magyarok tudomást szerezzenek szolgáltatásomról és számukra is elérhetővé váljon internetes oldalam.

Szíves segítségét előre is megköszönve, tisztelettel: Bárdossy Péter
Tel.: +36209690422



Ha nem számítógépén, a www.hhrf.org/magyarliget címen, hanem nyomtatott formában óhajtja olvasni a dél-svédországi magyarok ingyenes családi lapját,



kérjük, hogy a postaköltséget
küldje a PG 404 86 10-2 bankszámlára és
mi postázzuk Önnek a lapot.



Mi újság, szomszéd?

Körriport avagy őszi séta néhány magyar egyesület háza táján

Úgy adódott, hogy meghívásra és a magunk kezdeményezéséből, ellátogattunk néhány dél-svédországi magyar közösségbe. Mentünk és láttunk. Tapasztalatainkat és az abból fakadó gondolatainkat a tanulság kedvéért lejegyeztük. Célunk csupán annyi, hogy erőnyeinket, hibáinkat felmutatva, egymástól s melléfogásainkból tanulva még jobb közösségi munkára serkentsünk. A félreértésekre okot adó hely- és személyneveket is elhagytuk. Tényeket, jelenségeket és véleményeket jegyeztünk fel.

A következő közérdekű kérdésekre kerestük a választ:

1. Igaz az, hogy még istentiszteletekre sem lehet összegyűjteni 20-30 magyarnál többet?

2. Miért nem beszélnek gyermekeink, unokáink maguk között magyarul?

3. Egyesületeink csupán előadásokat, bálakat és kirándulásokat szervező irodák?

4. Miért nem kellendő a magyar könyv?

5. Miként lehetnének minden magyar kellemes társaságai a magyar egyesületek?

6. Miért nem becsüljük meg érdekeink szerint, s kérjük fel előadóinknak neves svédországi magyar értelmiségieinket?

*

Tekervényes, de a Svédországban megszokott kitűnő úton igyekeztünk a kisváros egyik magyar egyesületének szombat esti báljára. Néhány tekintélyes villából álló városzéli falucska megnyerően kellemes középülete mellett kötöttünk ki. A konyhában már nagyban folytak az előkészületek,

mert a szervezők úgy gondolták, hogy nem holmi sablonvacsorát, hanem különlegességet szolgálnak fel a vendégeknek. A bál indítéka az az erdélyi könnyűzenekar volt, amely világot járt, ügyes énekesnője Svédországszerte kellemessé tette az ilyen együttléteket. A kellemest a hasznossal kívántuk összekötni, amikor négy könyv rövid, a zenekar szünetében tartandó ismertetőjét ajánlottuk fel kiegészítőként. A belépőjegyek, a hangszalagok és a CD-lemezek asztala közelében, kiraktunk némi nagyon olcsó áron ajánlott olvasnivalót. Gyűlt a nép, szót váltottunk, ismerősöket szereztünk. Lementünk a földszinti, a gyermekeknek fenntartott terembe. Ez is ízlésesen, ünnepien díszített volt. Az apróságok, akár az óvodában, vagy az iskolában hancúroztak. Svédül szóltak egymáshoz, de mert erőltettük magyarul válaszoltak. Tanulásként feljegyeztük, hogy az ilyen alkalmakkor elkellene egy-két önkéntes szülő, akik előre kigondolt módon, magyarul játszanának a gyermekekkel. Merthogy az ilyen együttléteket érdemes volna hasznunkra kihasználni.

Könyv egy sem kellett ezen a bálon. Könyvismertetőnket is úgy fogták fel, mint valamiféle üzleti hasznót hajtó ügyet. Ezért lemondtuk erről. De ez csak következménye lehet annak, amit röpke beszélgetésekből tudtunk meg. Egy régi vezető gorombán leszólta a közgyűlésen megjelenteket, nem is választották újra. Az új vezetőség pedig nemet mondott március 15. és október 23. ünnepelésének. Nem kell már a közös lap sem, pedig egyetlen örékükbe sem került. A bál fő célja az volt, hogy anyagi hasznót hajtson az

egyesületnek. Ez különben dicsérendő, és az általunk máskor is tapasztalt jó szervezéssel nyilván megvalósítható. Mint máskor, most is ötvennél többen jöttek el. Külön nagyasztalt kaptak a különféle dél-svédországi helységekből jött SOMIT- fiatalok. Egy a környéken lakó festőművész, bemutatóházát is felajánlotta a következő együttlet helyszínéül, és ezzel legalább ezer koronát takaríthatnak majd meg. De az ilyenformán lassacskán tehetős szervezet mihez kezd majd vagyonával? Valószínűleg magyarságtudatuk erősítésére, művelődésre, magyar óvodára és könyvre jut majd vagyonukból valamennyi. Ha élünk, meglátjuk.

*

Évtizedekkel ezelőtt pezsgő diákvárosroshoz méltóan színvonalas művelődési élet zajlott abban az egyesületben, amelynek vezetését immár évtizede minden második évben mindössze tucatnyian választják. Nemrég, amikor 1956-ra emlékeztünk, és Magyarországról utaztatott 56-os előadó érkezett a városba, alig voltak többen. De amikor magyar színjátszók érkeznek 150-200-an is összegyűlnek. Ugyancsak évtizede megválaszolatlan kérdés, hogy hány magyar él ebben a városban? Arra sincs megnyugtató válasz, hogy hányan vagyunk Svédországban? Vajon lehetetlen összeszámolnunk a magyarokat? Kolozsváron például, már az 1400-as évek elején elvégezték ezt a munkát. Azóta kissé meglódult a fejlődés ezen a téren is, de a magyar egyesületek vezetői nem tartották érdemesnek elkezdni ezt a lényeges feladatukat. A miertre egyféle felelettel szolgálnak azok a régről maradt egyesületi alapszabályzatok, amelyekben oldalakon át az olvasható, hogy ki nem lehet az illető magyar



egyesület tagja. Szemléletváltásra volna szükség, legalább hét esztendeje minden alkalomkor elhangzott ebben a magyar egyesületben is számos javaslat, korszerűsítették valamennyire az alapszabályzatot, de semmi sem változott. Azt hihetné az ember, hogy ezt egyfajta csoportérdek kívánja, s rendezi olyanformán, hogy a választási közgyűléseken a lehető legkevesebben jelenjenek meg, így érvényesülhet a klikkszellem, hiszen még tíz támogatóra sincs szüksége annak, aki az elnökségre pályázik.

A helyi magyarok összeszámlálására is történtek próbálkozások. A telefonkönyv szolgált ehhez alapul, és az ott-található címekre küldött helyi magyar lap. Ha nem találta a címzettet a posta, visszajött a küldemény, és akkor megállapítható volt, hogy a városban eggyel kevesebb a magyar. Ilyenformán a városban és város környékén élő magyarok (magyar származásúak és vegyesházasságban élők) száma 800-1000-re tehető. A helyi világhíres egyetemen nyilvántartásában pedig 34 magyar értelmiségi nevét olvashatja az, aki erre kíváncsi. Ebből pedig az következik, hogy velük és a város más magyar értelmiségeivel valóban tartalmas és gyümölcsöző társasági élet, valamint igazán színvonalas hétfégi magyar iskola működhetne az itt élő mintegy félszáz magyarul is tanuló örömeire. Mi hiányzik? A megértés és a közszolgálat valahogyan elfelejtett kötelessége. Egy városban, ahol több diplomás magyar tanár, még önkéntesen sem jut katedrára, ott a kicsinyesség, a szűklátókörűség az úr, amit csakis a magyar egyesületben a közösségi együttgondolkodás és célirányos cselekvés haladhat meg. Hinnünk kell, hogy eljön ennek is az ideje.

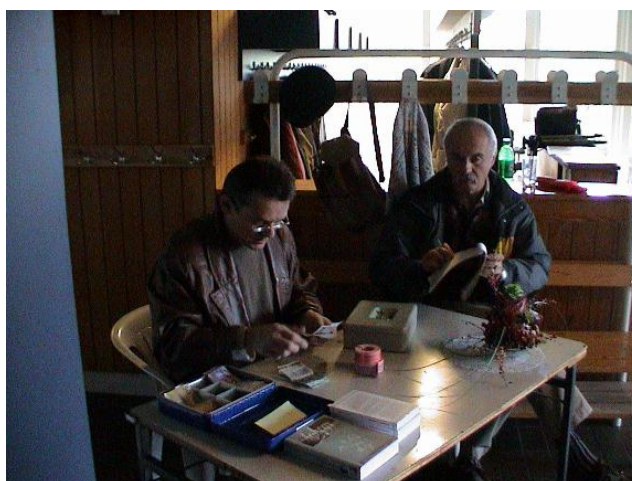
*

A város, amelynek magyarjai többek között arról híres, hogy tudnak mulatni, együtt szórakozni, nem valami nagy központ. Nem a városi együttlakás tartja össze a magyarokat, hiszen a többség nem is a városban, hanem a környéken lakik. Innen a bizonyosság, hogy a szervezésnek, a megosztott, de egy irányba törekvő jó vezetésnek köszönhető az élénk társasági élet. Volt itt olyan bál, ahol négyszáz ember találkozhatott.

Itt álljunk meg egy gondolatra. Nyilvánvaló, hogy a megmaradásunkért folytatott és a továbbiakban még inkább szükséges küzdelmünk fő színhelye a különféle kisközösségek kell, hogy legyenek, ahol ki-ki saját érdeklődésének megfelelően cselekvően jól érzi magát, és tevékenyen részt vesz a csoportmunkában. Szakítanunk kell azzal a folyamattal, azzal az egyoldalú tevékenységgel, amelyek közösségeinkre csupán hallgatóságként, hallgató részvevőként számítanak. Vagyis nem elégedhetünk meg azzal, hogy színházi és egyéb előadásokra hívjuk őket. Igaz, ilyenkor és bálók alkalmával gyűlünk össze a legtöbben. Az ilyen alkalmak ünnepeink, de egyoldalúságuk miatt nem elegendőek például anyanyelvünk megtartása szempontjából. Ennek szükséges és hasznosabb formája a különféle tevékenységi körökön kívül az anyanyelvapolást is vállaló és végző közösségekben beszédünk paléozása. Írásbeli fogalmazásunkat pedig különféle lapjaink megfelelő rovataiban, versenyek és pályázatok beiktatásával, bő levelezési rovatok kialakításával gyakoroltathatnánk.

Magunk is tapasztalhattuk a kitűnően rendezett, vidám hangulatú bálon (színvonalas zene, kedves énekesnő, egyszerű, de jó vacsora, gazdag tombola, amelynek fénypontja az ismert

személyszállítási vállalkozás jóvoltából, két ingyenes budapesti utazás), hogy a tele teremben sorakozó asztalok mellett olykor barátságserősítő társalgás, kapcsolatteremtő párbeszéd, közügyeinket érintő, gazdag véleménycserre folyt. Nem ez ellen a dicsérendő gyakorlat ellen szólnak. Hanem azért, hogy ezt meghaladva együttléteink még tartalmasabbak és célirányosabbak legyenek. És persze szórakoztatóak is. Októberi ünnepünk alkalmából meghívott előadónk után, ha röviden is, könyvekről beszélhetünk. És nagy meglepetésünkre, több könyvünket meg is vásárolták. Anynyira jónak mondható volt fogadtatásunk, hogy módosítanunk kell eddig savanyú megállapításunkat: a svéd-magyaroknak nem kell az olvasnivaló! Erre a következtetésre korábbi tapasztalatink alapján jutottunk. Az egyik svédországi magyar tanítókat és tanárokat összesítő háromnapos találkozóon úgymond vezető értelmiségeink egyetlen könyvet sem vásároltak. Ajándékba ugyan többen is elfogadtak a sokféle ott bemutatott könyvből. Több más hasonló példából még csak azt a nem is olyan régi kettőt említjük, amely harminc kötet Böök Fredrik magyarra fordított, Magyarországról szóló útikönyvének és a Vallomások az anyanyelvről szóló Anyanyelvünk Alapítvány által fizetett kiadványunknak gondatlan elfektetését bizonyíthatjuk. Ne higgyük el, hogy nem kell a könyv a svédországi magyaroknak!. Bizonyítja ezt a máig élő, évenként kötettel megjelenő *Erdély kövei* könyvsorozat, amelynek száznál több előfizetője van vagy az Ághegy című skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam nyomtatott változata, amely iránt megjelenése előtt nem elegendő, de utána már egyre többen érdeklődnek.



Hinnünk kell, hogy érdemes a svédországi magyarokat visszaszoktatni a magyar könyvek olvasására. Egyébként ebben a svédországi magyar egyesületek között is élenjáró magyar közösségben ezt is tudják, hiszen szívesen forgatják, és a szomszédoknak is eljuttatják húsvéti versikéket vagy karácsonyi népszokásaink dalait, játékaikat tartalmazó gyűjteményes füzeteket. És próbálkoznak itt játszóház kialakításával a gyermekek számára, a nőket pedig szakácsstanfolyamokra hívják, ahol nyilván nemcsak a főzés-sütés tudományában gyarapíthatják tudásukat, hanem az emberileg oly fontos kibeszélés lehetőségét elősegítik a kellemes kisközösségben.

Tudatos szolgálatuk különféle ki-
rándulások jó szervezésével jutott olyan szakaszba, amikor továbblépésük színvonal emelkedést is kíván. Ezt pedig az is lehetővé teszi, hogy immár kicsi, de takaros saját Házzal rendelkeznek.

*

Másik jó példáért sem kellett meszszire mennünk. (Azt gondolná az ember, hogy az egyetemi városban, ahol számosan vannak Magyarországból ide került kutatók és doktorandusok, de svéd-magyar értelmiségiek is, és ahol többek között a Kossuth rádió tudósítója is él, ahol olykor húsnál is többen folytatják tanulmányaikat a finn-ugor szakon, ahol magyarul is tanulnak, szóval egy ilyen helyen könnyűszerrel színvonalas magyar művelődési élet zajlik. Nem így van. A miertre akkor kapunk választ, ha megvizsgáljuk, hogy a helyi magyar egyesület vezetését ki, és miért, milyen okból vállalja.) A szóban forgó dél-svédországi, tengerparti kisvárosban néhány éve olyan vezetőt választ-

tottak, aki a tartalmas művelődés híve. Volt itt színvonalas képkiallítás, tudományosnak is nevezhető előadásokat nyújtó együttlét és persze bál, amelyre szívesen autóztak a távolabbi környék lakói is. (Az egyetemi város magyar egyesületének vezetői egy idő óta jó-nak látják, hogy saját értesítőjükben feltüntessék, mit kínál a szomszéd magyarságnak, és felkérjék a szórakozni és művelődni vágyókat, hogy saját rendezvényeik híján, látogassák a szomszéd egyesület által kínált együttléteket.) Mi az erdélyi Melody Band együttes zenés együttlétére érkeztünk ide. És nem bántuk meg. Érdekesnek mondható, hogy itt nem bárra hívták az együttest, hanem koncertre. Az előadás előtt mutatóba vitt könyveinket nemcsak megvásárolták, de kötetlen, rövid beszélgetésekre is sor került, pénztárosuk mindjárt átvette és ki is fizette megmaradt jutányos áru könyveinket. Mindezekből azt a következtetést vonhattuk le, hogy itt senkit sem kell unszolniunk műveltsége gyarapítására. Jó érzéssel nyugtáztuk, hogy ott, ahol nem az eszem-iszom az elsődleges, hanem a szellemi táplálék is érdekes, van mit keresnünk. Az ilyen helyeken célt érhet kiváló szellemű értelmiségiek szolgálata, színvonalassá tehető magyarságtudatunk kialakítása és elmélyítése, nyelv- és hagyomány-ápolásunk. Ezt az igényt kiterjeszteni többek között lapunknak feladata kell, hogy legyen. Reméljük, hogy a Magyar Liget és a Liget Rádió a jövőben nemcsak olykor hat vagy nyolc, hanem egyre több dél-svédországi város magyarjainak eszköze lesz. Hogy tudjunk egymásról! Azért, hogy a jóra, más és más helyeken, összegyűlhessünk.

*

Kérdéseinkre választ az olvasók ed-

digiekből is kikövetkeztethetik, de érdemes újra végigtekinteni ezeket, hiszen tovább kell keresnünk a megoldásukat, az ezt elősegítő teendők sorát, nem kételkedve abban, hogy a jobbítás mindannyiunk szívügye. *Hogyan lehetünk többen különféle gyűlékezeteinkben?* Úgy, ha mindenki visz magával még egy-két magyart az istentiszteletekre, az együttléteinkre, a szórakoztató rendezvényeinkre. Ehhez pedig tudnunk kell egymásról! Tudnunk kell, ki lakik a szomszédban, van-e magyar a tömbházunkban, az utcánkban, a városnegyedben, ahol lakunk. *Együttléteink alkalmával ne hagyjuk magukra a gyermekeket, biztassuk őket, hogy érdemes gyakorolniuk a magyar nyelvet.* Egyesületeinkben tervszerűsítsünk egymást megismerő rendezvényeket, az idősök vágyának arra, hogy magukról beszéljenek, teremtsünk ismételt és szervezeten alkalmat erre. *Osszuk meg egymás között könyvélményeinket.* Kezdjük a gyerekekkel, folytassuk a fiatalok és nők körében. *Vegyük sorra neves értelmiségeinket, kérjük fel őket egy-egy előadásra, beszélgetésre.* Mi is létrehozhatnánk a magunk *Mindentudás egyetemét.* *Teremtsünk állandó találkozóhelyeket, igazi magyaros klubokat,* olyanokat például, mint a stockholmi Idősök Klubja. És szóljunk ismételt nemcsak sikereinkről, hanem a magyar egyesületek gondjairól is a még jobb szervezettség reményében.

*

Az oldalak alján sorakozó képek inkább csak hangulatilag illeszkednek írásunkhoz.

Erdős-Bartha István
Tar Károly



BÉCSI KARÁCSONY

Tudósítónk írása

A karácsonyi készülődést jelzik Bécs kerületeiben felállított kis bódék, a puncs kóstoló pavilonok és a fénylámpák felszerelése. Bécs adventi hangulatához hozzátartozik a fény, az esténként tolongó emberek, a puncs illata, a „gemütliches” nyugalom. De Bécs kulturális programjai is fényesek, mint minden évben. A Rathaus előtt rendezett nyári Bécsi ünnepi hetek, a képzőművészeti kiállítások, a klasszikus, és a modern zenei rendezvények is bőséges választékot kínálnak az itt lakóknak és az ide látogatóknak egyaránt.

Bécs múzeumai az állandó látnivalók mellett különféle kiállításokat is szerveznek, mint most a hatalmas sikerrel tekintett másodszer is meghosszabbított a bécsi Leopold Múzeumban a Toulouse-Lautrec grafikai munkáiból rendezett nagyszabású kiállítást: az eredetileg augusztus végéig tervezett tárlat a legújabb hírek szerint immár jövő év januárjának közepéig várja a képzőművészet szerelmeseit. A Gerstenberg gyűjtemény több mint 360 képe, Henri de Toulouse-Lautrec legnagyobb egy kézben lévő grafikai anyaga várja április óta a látogatókat a bécsi Museum Quartierben lévő Leopold Múzeumban. A Toulouse-Lautrec-tárlat nemcsak a képek számát, de azok művészeti értékét tekintve is ritkaságszámba menő kiállításnak aztán akkora sikere lett, hogy az eredetileg augusztus végén bezárni tervezett bemutatót előbb október végéig, majd mivel még ekkor is hatalmas érdeklődés mutatkozott iránta, végül jövő év januárjáig meghosszabbították. Így aztán a világ minden tájáról az osztrák fővárosba érkező érdeklődők újabb bő két hónapot kaptak arra, hogy megismerkedjenek a zseniális francia művész grafikai munkásságának legjavával. A kiállítás szervezői - a tragikusan rövid, de testi nyomorúsága ellenére is közismerten bohém életű művész leggyakoribb témájához, a 19. század végi Párizs "könnyű-művészeti" életéhez igazítva - a kiállítás központi termét a párizsi Moulin Rouge vörös bársonnyal bevont, túllüggönyökkel dekorált, sejtelmes fényekkel megvilágított helyiségre emlékeztetően alakították ki, a galérián pedig az egykori mulató működéséhez illő "szeparékba" rendezték el a képeket. De láthatók a kiállításban annak a mappának - ma úgy mondanánk: portfóliónak - a lapjai is, amelyeket a művész Marcelle Lender színésznő számára készített, több szerepében is megörökítve, azaz többféle feladatra is alkalmasnak "reklámozva" a hölgyet. A

képek mellett a kiállítás jó pár korabeli fényképpel is illusztrálja a művész életét, amiről a múzeumnak a kiállítással szomszédos mozi termében a látogatók egy folyamatosan vetített dokumentumfilm segítségével is bővebb képet kaphatnak. Aki azonban inkább a régebbi korok művészetét keresi, annak Albertinába érdemes betérnie, ott ugyanis november végéig egy másik, ugyancsak zseniális rajzoló-mester, Albert Dürer több mint kétszáz rajzában, akvarelljében, nyomtatásban lehet gyönyörködni. Ennek a kiállításnak a magját a kiállító múzeum jelentős Dürer-gyűjteménye adja, de emellett a tárlat rendezői Londonból, Firenzéből, New Yorkból, Madridból, Berlinből és Liszszabonból is elhozták a művész legjobb lapjait. A kiállításban - akárcsak egyébként a Leopold Múzeumban is - rendszeresen tartanak tárlatvezetéseket, és persze nemcsak felnőtteknek, de külön gyerekeknek is, sőt nekik alkalmanként rajzolással egybekötött foglalkozásokat is, amelyeken a kicsik szakképzett múzeumpedagógusok segítségével kerülhetnek közelebb az ötszáz évvel ezelőtt élt művész világához. És bár az Albertina elsősorban a régi mesterek munkáinak gyűjtője és bemutatója, a múzeum két földszinti termében azért jelenleg éppen a német Georg Baselitz kiállítása is látható, amely az 1938-ban született művész utóbbi években készült munkáinak egy részét mutatja be. Modern művekkel azonban nemcsak itt, de a világ régi mestereiről ismert egyik legjelentősebb kiállítóhelyén, a Kunsthistorisches Múzeumban is lehet találkozni ezekben a hetekben: itt január közepéig tekinthető meg az 1909-ben Dublinban született angol Francis Bacon műveinek, és azok "képi előzményeinek" izgalmas kiállítása. A kiállítás kurátora, Barbara Steffan ugyanis azt találta ki, hogy egymás mellett mutatja be a 20. századi művész és - ilyen vagy olyan értelemben - "előfutárainak" alkotásait: így a látogató a termekben az 1992-ben elhunyt Bacon majd félszáz jelentős, nagyméretű alkotása mellett majdnem ugyanennyi munkát láthat olyan alkotóktól is, mint például Tiziano, Velazquez, vagy Rembrandt, illetve a korban közelebbiek közül Ingres, Degas, van Gogh, Picasso, Soutine, vagy Giacometti. Emellett a tárlat hatalmas mennyiségű egyéb dokumentumot - fotókat, újságkivágásokat,

vázlatlapokat - tár a látogatók elé, akik a kiállítás termeiben két nagy ki-vetítővel, és egy videó-képernyővel is találkozhatnak: előbbieken egyikén a festő és a szürrealizmus kapcsolatát illusztráló Luis Bunuel híres Andalúziai kutya című filmje fut folyamatosan, a másikon többek között Eizenstein Patyomkin páncélosából láthatók részletek, míg a videón művészettörténészek beszélnek a festőről. Még egy bécsi kiállításra érdekes felhívni a képzőművészetek iránt érdeklődők figyelmét: a kifejezetten a jelenkor művészetének bemutatására alapított Essel gyűjteményben ugyanis - csak januárig tekinthető meg annak a Hermann Nitschnek a kiállításának négy és fél évvel ezelőtti budapesti bemutatkozása máig emlékezetes - a tárlat betöltését követelő politikusokkal, bombariadókkal, sőt műtárgyrongálással is "fűszerezett" - botrányokat kavart. A bécsi főváros most egy nagy, retrospektív válogatással tiszteleg a művész előtt, amelyben az ötvenes évek spriccelt-folyatott képeitől egészen az 1998-as hatnapos prinzensdorfi orgia-misztérium-színház - annak idején Budapesten is bemutatott - fotó- és videó-dokumentációjáig vázolja fel azt az utat, amelyet a (nem mellel még pár napig éppen a bécsi Modern Művészet Múzeum egy kiállításán is megismerhető) bécsi akcionizmustól indult Nitsch bejárt a maga művészetével. Meg kell említeni a Collegium Hungaricum egyre jobb és gazdagabb programjait is, de most egyet emelnék ki: Kopacz Mária a Marosvásárhelyen született és most Szentendrén élő művész kiállítását: Karnevál címen mutatja be művészetét. A kiállítás az elmúlt három év munkáinak válogatása, az advent illetve a karácsonyi időszak gyermeki fantázia álmainak visszatükröződése. Főfigurái angyalok, babák, boszorkányok és a cirkuszi karnevál figurái, mint egy párhuzamos világ szereplői. A különféle bécsi magyar klubok programjai egyre gyérülő létszám mellett évről évre ismétlik magukat változatlan közönség előtt. Szeretném kiemelni egy színvonalas előadást Deák Ferencről, melyet az Európa Klubban dr. Deák Ernő történész tartott. A bécsi magyaroknak páratlan szerencséjük van, hiszen Győr alig egy órányira van, a színházi előadás után kényelmesen vissza lehet térni Bécsbe. Egyre több itt élő magyar él ezzel a lehetőséggel.

Aszalós Sándor

Rügyek az Ághegyről

Aki a skandináviai magyar irodalommal és művészettel kíván ismerkedni, biztosan örömmel veszi kézbe a közelmúltban megjelent Ághegy c. lapfolyamot (Nis Kiadó, Kolozsvár), amelynek 1-5. száma (1-644 oldal) a korábbi Internetes hozzáférhetőség után már kötet formában is elérhető.

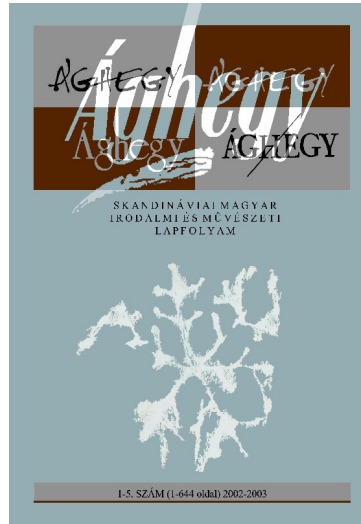
„Az ág hegyén rügy fakad, virág pompázik és gyümölcs terem. A magyar életfa élteti nyelvünket. Egyik, törékeny ága mi lennénk. Messzire esett gyümölcsként is, az előttünk járók példájára, minden új hajításunkkal megmaradásra buzdítjuk a mellettünk állókat” – írja Tar Károly szerkesztő beköszöntő gondolatként a kötet első oldalán. Csodálatos dolognak tartom, hogy a nagyvilágban járva honfitársainkkal találkozhatunk, és új országban élve is művelhetjük anyanyelvünket. Az Oslóban eltöltött két év során magam is éreztem azt a belülről fakadó késztetést, hogy nemzeti identitásomat, magyarságomat őrizsem és ápoljam. A magyar közösség életébe való bekapcsolódás, és a kulturális rendezvények, filmestek, kötetlen beszélgetések által még inkább tudatosult bennem, milyen nagy kincs birtokosai vagyunk, amelyet különleges módon tudunk kamatoztatni egy idegen, adott esetben a skandináv kultúrával való találkozás során. Úgy érzem, ez az elgondolás vezette az Ághegy szerkesztőjét és munkatársait is a lapfolyam elindításakor, hogy ne csupán egy kulturális est hangulatát vagy egy-egy értékes gondolatot vigyenek magukkal a résztvevők, hanem az előadások írásban is széles körben hozzáférhető legyen, tájékozódhassunk a magyarokat érintő eseményekről, valamint a skandináviai magyar írók, művészek munkái közkinccsé váljanak. Egy picit rügy jelenjen meg az ág hegyén, amelyből reményesgünk szerint egyszer majd gyönyörű színekben pompázó virág fakad.

A kötet az irodalom és a művészet széles skáláját mutatja be. Állandó rovatai mellett teret nyújt egy-egy aktuális téma alapos bemutatásának is, így például a 3-4. szám a Nobel-díjjal kitüntetett Kertész Imre dicséretével kezdődik, míg egy Kaliforniában rendezett magyar filmkurzus a *Képfény* rovatban kap helyet. A második szám *Sulyok Vince* köszöntésével indul, mintegy születésnap ajándékként a Norvégiában élő költőműfordítónak; az 5. szám pedig *Szente Imrét* a „citerás tanár urat” köszönti.

Állandó rovatai az *Irodalom*, *Észak hírnökei*, *Rügyek*, *Páholy*, *Járkáló*, *Könyvek*, *Akik mellettünk járnak*, *Vendégoldal*, *Megjegyzések* és *Képtár* címet viselik. E rövid cikk keretében nem áll módomban kialakítani egy komplex képet és bemutatni valamennyi szerzőt, ezért élve a választás szabadságával néhány rügyet választottam ki ízelítőül.

Az *Irodalomban* kizárólag magyar költők, írók munkái kapnak helyet. Megszólalnak itt norvég és svéd környezetben élő alkotók, beszélnek érzésekről, emlékekről, s figyelmeztetnek, hogy „kihűlt nyomokba lépsz / a múlt kifogy / hátad megett / két kezeden elfér / a jelen / tenyeredbe rejt / hogy őrizd s / elereszted” (Kovács katáng Ferenc: nincs annyi kötelék). Az emlékek keverednek; honvágy, a kék tenger csodája, megkészt sorok apának, nagymamának csokrot alkotnak. A témák változatosak, a versek hangulata azonban hasonló életerézt tükröz. Kimondva és kimondatlanul érzem a szomorúságot, a hazától hosszú időre távol került ember világlátását, a vándorbotot ragadtak szívós munkáját, új környezetük otthonná alakítása közben edződött lelki erejüket. A versek mellett regényt, novellát, esszét is találunk. Anders Lindeberg, Wesselényi, Széchenyi,

Farkas Sándor egyszer csak nebulókká válnak egy képzeletbeli iskolában, dolgozatot írnak a nyári vakációról, miközben szerzőnk a magyar nyelv irodalmi szinten való ismeretét vizsgálja. Szomorúan állapítja meg, hogy „a magyarok messze a svéd mögött vannak”. Felmerül bennem a kérdés, hogy modern korunk emberei vajon hová kerülnek egy hasonló rangsorolásnál? Egy vallomás őszinte szavaira találok rá.



Majdnem fél évszázad távolából elevenednek meg egy hosszú út emlékei; a határállomás, amelyen túl egyszerre rejtőzik az ismeretlen ígérete és fenyegetése. Egy világ, egy élet (a sok másik mellett), amely szinte pillanatok alatt változik meg. A valóság a hihetetlennek tűnőben. Az „apró lépések szarnoksága. Valahol olvastam ezt. Ha egy kis lépést megtettünk egy bizonyos irányba, a következő lépést már az diktálta. És a rákövetkezőt az előző. És így tovább. Ha egy folyamat egyszer elindult, akkor apró mozzanatok, lépések vezérik a fejleményeket. Visszaút nincs.” (Neufeld Róbert: A deszkapadon)

„Milyen lehetőségünk van arra, hogy az anyanyelvi környezettől távol épségben megőrizhessük anyanyelvünket és át is adhassuk gyermekeinknek?” – teszi fel Fáskerti Mária a fájdalmasan aktuális kérdést, amelyre Sulyok Vince így válaszol: „Ez mindenkin magán múlik. Fontos, hogy legalább a kerületen belül / a szűkebb családi környezetben magyarul beszéljünk. Ahogy Illyés Gyula mondta ittjártakor: az a fő kérdés, hogy milyen nyelven játszik a gyermek. Saját tapasztalatom alapján is mondatom, a gyermek csak nyerhet a kétnyelvűséggel.”

Az *Észak hírnökei*ben a skandináv írók lépnek közel a műfordítások által. A Kalevala hagyománytörően prózai fordítása mellett svéd, dán, norvég, sőt lapp szerző is feltűnik a kötetben, közelebb hozva és magyarra ültetve egy-egy rügyet a skandináv kultúrából. A munka azonban kétirányú, hiszen magyar alkotások is napvilágot láttak már svéd, norvég fordításban. Ennek különleges jelentőségét Sulyok Vince műfordító az alábbiakban látja: „Általában a kis népek nem egymást fordítják, hanem a nagyokat. Ez többek között kisebbségi érzésből fakad, holott a kis népek gondolatvilága közelebb állhat egymáshoz, többet tudnak mondani egymásnak. A norvég és a magyar történelemben sok párhuzamot találhatunk. A pogány vikingek és a pogány magyarok szinte ugyanazokat az európai városokat sarcolták. Szent István és Szent Olav szinte egyszerre keresztelte meg országát, a két állam a középkorban egy időben volt nagyhatalom, de sorolhatnám tovább is. A történelem pedig, tudjuk, alakítja az emberek gondolkodásmódját, ezért áll a két

nép mentalitása közel egymáshoz, bár ez nem zárja ki a különbségeket sem. Itt szeretném még idézni Kosztolányit, aki szerint a germán nyelvek közül a norvég áll a legközelebb a magyarhoz.”

Érzem én is e hasonlóságot – elsődlegesen persze nem a történelemben, hanem az egyéni lét, az emberi önértelmezés, önértékelés, világlátás kontextusában. Magamra ismerek egy-egy vallomásban, míg másoknál szívesen vitába szállnék az alkotóval. „Nagy lóköti voltam fiatal koromban, de azért utólag sok mindent megbántam én is. (...) Tulajdonképpen rajtam múltott minden. A Teremtő az ő kiszámíthatatlanságában írói vénával is, zenei érzéssel is megáldott, és gimnáziumi éveim alatt képtelen voltam eldönteni, egy új August Strindberg vagy egy új Liszt Ferenc legyen-e belőlem.” (Hans Alfredson: Csillagpálya, ford. Mervel Ferenc)

Az Ághegy persze nem csupán bennfenteseknek szánt, „magyar dolgokkal” foglalkozik, hanem napjaink eseményeire is reflektál. Lázár Ervin Járkáló szeptember 11. után tanulmányt keres. Különböző, egymásnak sokszor ellentmondó véleményeket talál. A szenvedésről, borzalmakról gondolkodik. A technika fejlődésében paradox következményeket lát, hiszen „a repülőgép, a komputer és az Internet nem csak eszeveszett terrortámadásokra adja meg a lehetőséget, hanem ez tette és teszi lehetővé az emberiség régóta esedékes egymásra találását is. Még ha egyelőre meglehetősen aránytalanul is oszlanak meg a lehetőségek.”

A *Páholy*ból kiváló kilátás nyílik a színházi életre. Kovács katáng Ferenc részletes tudósítása az oslói Kortárs Dráma, valamint az Ibsen Fesztiválról kitűnő ízelítőt nyújt a bemutatott darabok tartalmából, hangulatából, a színi megformálásból. Közelebb kerül általuk egy nép, amelynek állítólagos hidegségét, zárkózottságát sokszor szembeállítják a déli népek temperamentumával, pedig egy ízig-vérig északinak mondható darabban is lehet a tangó az egyik legfőbb „kellék”, hiszen „az északiak igyekeznek ugyan elzárkózni környezetüktől, lakásaikba húzódba, gondolataikba fordulva magányosan őrlődnek, de ha kiszeregetnek táncolni magukból azt, ami a fejükben jár, arra a tangót választanák. Mert a norvégok alapjában véve, lelkük mélyén melankolikusak, szentimentálisak és romantikusak.” (Kovács Ferenc idézi Per-Olav Strömsen rendezőt)

Számomra e kötetnek különleges jelentősége van, s talán kissé elfogult is vagyok minden iránt, ami Skandináviára emlékeztet. Az Ághegy is mintha a szimbóluma lenne egy fantasztikus időszaknak, amelyet egy északi országban tölthettem, ezért képeit, grafikáit, irodalmi alkotásait egyéni tapasztalataim fényében látom. Örömmel és hálával emlékszem vissza és érzéseimet nagyon jól tükrözik a 19. századi színész, Buljovszky Lilla szavai: „Phantáziámat a valóság ritkán szoka felülmúlni, de a mit Norvégiában láttam és tapasztaltam, túlszárnyalta minden fogalmamat, mellyel a természet csodáiról bírtam. – Álmolni véltem gyakran, vagy egy tündérországban képzeltem magam, és – kivált míg megszoktam – néma áhítattal néztem, csodáltam és sokszor szívemben imádkoztam.”

Hulej Enikő, Budapest

A szerző írása az **Európai kulturális füzetek 11.** számában jelent meg.

Az Ághegy újranyomott példányai hála az ILONA'S SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VÁLLALKOZÁSNAK, megérkeztek Svédországba, és a www.hhrf.org/aghegy honlapon megadott címeken átvethetők.

Vendégeink voltak

Az ősszel nálunk járt a Kolozsvári Magyar Opera együttese. Arról, hogy érezték nálunk maguk, *Madarász Lórándot* kérdezte a kolozsvári Szabadságban Hintós Diana.

Részletek a beszélgetésből.

- *Melyek voltak a vendégszereplés előzményei?*

- 2000-ben a Svédországi Magyarok Országos Szövetsége részéről jött a meghívás: **Pataki Enikő, Sz. Veress Ildikó, Ince-Gergely Katalin, Ferenczi Endre, ifj. Veress László, Fülöp Márton, Ádám János** és jómagam részére. A mostani vendégszereplésünkön a "régiek" közül Pataki Enikő, Ádám János, Ferenczi Endre nevét említem, ezenkívül: **Hary Judit, Székely Zselyke, Szabó Péter és Urszuj Kálmán** (zongora) léptek fel. A csapat kiválasztásához egy tévés szereplés szolgált alapul, amelyben öten léptünk fel, ennek, úgy látszik, híre ment és valószínű ez is hozzájárult ahhoz, hogy újra meghívtak. Nyár közepén, amikor a svédországi vendégszereplés már eldöntött tény volt, felhívott a Finnországi Magyarok Szövetségének elnöke, **Nagy Gábor**, (Bigus, a legendás hírű Metropol zenekar egykori gitárosa — a szerk. megj.), aki nagy szeretettel hívott meg Finnországba. Így állt össze a három finnországi és tizenegy svédországi helyszíni előadásorozat. Finnországban kezdtünk: Turkuban, Tamperében és Helsinkiben léptünk fel — ez utóbbi helyszínen a magyar nagykövet és a magyar kulturális attasé is jelen volt előadásunkon. Ez utóbbinak annyira tetszett a műsor, hogy további meghívásokat is kilátásba helyezett....

- *Svédországban hol és mikor léptetek fel?*

- Szeptember 9-én volt az első előadás Norrköpingben, az ezt követő színhelyek pedig Lund, Göteborg, Sodertälje, Stockholm, Eskilstuna, Jönköping, Halmstad, Ljungby, Vaxjö és Kristianstad volt. A malmői előadásunk számunkra ismeretlen okok miatt elmaradt. Minden városban szeretetteljes fogadtatásban volt részünk: **Teleki István, Horváth Zoltán és felesége, Aluuan Gabriella és Jutka, Kovásznay Ádám, Jüretic Stefan, Nagy Emőke, Kalocsi Margit, Bokor Domokos, Molnár Gergely, Kollárik György** kiváló házigazdáknak bizonyultak hogy csak egy párat említek közülük. Külön kiemelném **Köble József és Zsuzsa** önfeláldozó segítségét, azt a szeretetet és odafigyelést, amellyel elhalmoztak. Nem csak az elszállásolásunk volt kifogástalan: vendéglátóink finom hazai ízekkel kedveskedtek az északi konyhát nem ismerő erdélyieknek. Kellemes meglepetésként ért, hogy Kristianstadban egy neve elhallgatását kérő támogatónk a férfiaknak vadonatúj szmokingot vagy frakkot ajándékozott. Ha mindegyik helyszínről, előadásról részletesen kéne beszámolnom, akkor ez jóval meghaladná az újságcikk terjedelmét.

- *Mit tudsz mondani az előadások közönségéről?*

- Általában száz-kétszázra tehető az előadásokon a közönség létszáma, de ehhez hozzá kell tennem, hogy ez nem volt nagyszínházi produkció: kisebb termekben, kultúrházakban léptünk fel, mindenhol nagy tetszést arattunk, amelyet néha elég zajosan kinyilvánítottak. Nagyon jó hangulatban folytak az előadások, sőt, még az is elhangzott vendéglátóinktól, hogy évente legalább egyszer visszavárnak, s ha ez le-

hetséges lenne, bérletet is kötnének a Kolozsvári Magyar Opera ilyen jellegű produkcióira. Minden korosztály képviselve volt: kezdve az 56-os magyaroktól, a középkorúaktól a fiatalokig.

- *Hogyan mutatnád be magát a produkciót?*

- A műsor gerincét az operett alkotta, de voltak sanzonok, nótacsokrok és prózai jelenetek — ezek közül megemlítenék egy Rejtő Jenő — és egy Hacsek és Sajó-jelenetet —, azért, hogy minden néző kapja meg a kedvére valót. Ami a műsor szerkezetét illeti: az énekszámokat három kisebb prózai jelenet tarkította az első részben, a másodikban pedig kiemeltem a két kabaré-jelenetet. A műsor záró száma önálló "alkotásunk": Székely Zselykével és Ádám Jánossal közösen írtunk egy Cigánytercsettet, amelyet "három grácia" adott elő: Szabó Péter, Ádám János és jómagam. A műsor időtartama átlag két óra volt, de többször előfordult, hogy a tapsokkal, az ismétlésekkel együtt három órát tartott az előadás. ... Az időnk szinte percről-percre be volt osztva: délelőtt utaztunk, este előadás, tehát egyszerűen nem volt időnk nézeledni. Mivel már többször voltam Svédországban, a legjellegzetesebb turisztikai objektumnak a Vasa-múzeumot tartom, amely egyedülálló a világban: egy XVI. században elsüllyedt hadihajót kiemelték a tenger fenekéről, restaurálták. Szerintem ez Stockholm egyik kiemelkedő látványossága. Meglátogattuk a Nobel-díj átadásának székelyét, a stockholmi városházát. Végigsétáltunk a régi városrész, a Gamla Stan utcáin is.

- *Közismert a svédországi civilizáció magas foka. Milyen tapasztalatokat szerezte ilyen téren?*

Kézzelfoghatóan más, mint Kelet- vagy akár Közép-Európa civilizációja: értem itt az utcák tisztaságát, az utak minőségét, a kiszolgáláskor tanúsított kedvességet. ...

- *Mi legyen a végszó?*

- Köszönöm a főszervezőnek, **Molnár Gergelynek** szíveségét, a Svédországi Magyarok Országos Szövetsége vezetőinek: **Bihari Szabolcsnak, Székely Emesének, Kalocsi Margitnak** a támogatást és a lehetőséget.

A szerk. megj.: Szabó Miklós hentesmester és a képen látható munkatársa jóvoltából minden hónapban vásárolhatunk hazai ízű disznóságokat (bővebbet a Hirdetések oldalon), de azért műveltségünkben, hagyományörzésünkben és nyelvapolásunkban, képletesen szólva: „még nincs kolbászból a kerítés”. Mindez arra kell, hogy buzdítson: fűzzük szorosabbra kapcsolatainkat az otthoniakkal!



Természettudomány és Isten igéje*

Az ipari tevékenység még a legenyhébb formájában is káros a természetre.

A korszerű ipar tulajdonképpen ugyanazokat az árúkat állítja elő: élelmiszer, ruházat, épületek, közlekedés, stb., amelyeket az ember évezredek óta termelt (kivéve a sok energiába kerülő, szennyeződést okozó fényűző cikket). A különbség azonban a régi és az új technológia között abban áll, hogy az utóbbi sokkal bonyolultabb, energiaigényesebb és szinte katasztrofális módon szennyezi a környezetet. Míg a régi módszer szerint, a földműves egy lóval kb. 6 Kkal energiaráfordítással termelt meg egy kiló búzát, addig a modern mezőgazdaság, traktorral, műtrágyával és vegyszerekkel kb. 60 Kkal-át fordít egy kiló búza termesztésére. A régi módszer viszont lassúbb és „primitívebb”, de környezetkímélő, a modern módszer viszont környezetszennyező és talajtömörítő.

Hibás szemléletek keltek szárnyra:

A föld töke, melynek haszna egyik napról a másikra növelhető, személytelen, nemzetközi és bárki által megvásárolható. Ezen téves felfogás ellen szól a Biblia (3 Móz. 25:23)

„A földet senki se adja el véglegesen, mert enyém a föld, ti csak jövevények és zsellérek vagytok nálam!...” Erre figyelmeztetett Ravasz László püspök is 1935-ben: „Egy ország legnagyobb gazdasági erőforrása a földje. De a föld nem tökélt, hanem szülőföldünk, otthonunk... Ha a földet azonban anyaméhnek és az élet forrásának tekintjük, akkor szent templom—még akkor is, ha néha kevesebbet törődik velünk, mint szeretnénk.”

Bartha István

(Folytatása következő számunkban)

* Elhangzott a szerző a Magyarországi Református Egyház Debreceni Teológiai Akadémiáján, 1991. február 18-án tartott előadásán.

Római magyarázatok

Iz. 10, 5-7; 13-16, Mt 11, 25-27

Izajás sorai haragról és bosszúról szólnak: „... s a jólét helyett tűz lángol fel, emésztő tűznek lángja” (Iz. 10, 16). Izrael Isten ellen fordult, ezért megtorlásban lesz része. Az Ószövetség sorai fenyegetik a jólétben dúskáló nemzetet. Izrael – amint jól ment sora – megtagadta és elfeledte Istenét. Gonosz törvényeket hoznak és elnyomó rendeleteket írnak, nem szolgáltatnak igazságot az elnyomottaknak, megfosztják jogaitól a szegényeket, kizsákmányolják az özvegyeket, megrabolják az árvát (vö. Iz. 10, 1-3). A megtorlás vihara viszont közeleg: Asszíria hadserege Isten bosszúálló kezévé változik. Izajás „istentelen nemzetnek nevezi Izraelt”, melyet el kell taposni, „mint az utca sarát”. A választott nép nem más Isten szemében, mint bogáncs, gaz és sár. Kemény szavak ezek. Ugyan ki értheti őket?

Mindez viszont nem csak az ószövetségi embernek szól, aki jólétében elfelejtette azt, hogy nem ő a világ teremője, hanem a mai kor emberének is, aki hatalmi hóbortjában azt hiszi, hogy mindenre képes, hogy lehetőségei határtalanok. Az embertelenségbe elsüllyedt ember elfeledi társadalmi kötelessé-

geit és élete egyetlen célja önmagának az istenítése, mások megalázása és kizsákmányolása lesz. Az emberiség ezen a szinten Izajás kora óta sokat nem változott. A különbség csak az, hogy ma még az „emberi jogok védelme” alatt is más nemzetek ellen tör, hogy önmaga előnyeit minél jobban védeni tudja. Egyfelől egyesek egyre nagyobb hatalomra tesznek szert, míg mások – hatalmas tömegekben – szenvednek. A szegénység és vele párhuzamosan a kiszolgáltatottság hatalmas dimenziókat ölt. Úgy tűnik, hogy ez az ördögi kör végigkíséri az emberi történelmet. A kereszténység sem érezheti biztonságban magát ezen az aláaknázott területen. A hatalomvágy, a főszevénység, kapzsiság, mohóság, másokon való uralkodási vágy mélyen átitatja a kereszténység évszázadait is. Leküzdeni ezeket, az emberben lakozó destruktív faktorokat, ma sem könnyebb, mint Izajás idejében. Az üzenet napjainkban éppoly eleven, mint annak idején.

Jel 4, 1-11, Lk 19, 11-28

„Mondom nektek, hogy akinek van, az kap, akinek meg nincs, attól azt is elveszik, amije van.” (Lk. 19, 26)

A mai evangélium annak a főembernek meséli el az esetét, aki távoli földekre utazott, hogy királyságot szerezzen magának. Mielőtt elment, szolgálai között pénzt osztott ki, hogy azok az ő távollétében kamatoztassák vagyonát. Elég agresszív kimenetele van a történetnek. A visszatérő úr nagyon megharagszik arra a szolgára, aki „elásta” a pénzt. Elveszi tőle a keveset és odaadja annak, akinek a legtöbb anyagi java volt. Ráadásul kivégezteti azokat az ellenfeleket, akik nem akarták, hogy királyuk legyen.

„Mondom nektek, hogy akinek van, az kap, akinek meg nincs, attól azt is elveszik, amije van.” (Lk. 19, 26)

A mina talán az ember tehetségét szimbolizálja. Van, akinek több van; van, akinek kevesebb. A lényeg – az evangélium szavai szerint az –, hogy megfelelően kamatoztassuk képességeinket. Az emberi történelem dinamikus. Minden embernek egyéni és megismételhetetlen esélye van arra, hogy élete folyamán fejlessze képességeit, és tehetségével egy emberhez méltó társadalmat építsen fel maga körül. A feladat nem egyszerű. Gyakran könnyebbnek tűnik semmit nem tenni, „minánkat” elásni, mint önmagunkat fejleszteni. A jelenkor társadalmának agyimosási mechanizmusai, szolgáltatásai olyan fogyasztói idiótákat hoznak tömegesen létre, akik nehezen rezignálnak az emberiség nagy társadalmi problémáira. C. G. Jung szerint számos ember öreg korában gyerekként fekszik sírjába. Pszichikailag felnőni és felelősségteljesen vállalni az emberi létet a maga kreativitásával, csak kevés embernek sikerül. A felelősségteljes emberi élettől való menekülés számos formáját lehet megfigyelni. Az evangéliumi az emberi kreativitásunk kamatoztatásának a nagy feladatára hívja fel szimbolikusan figyelmünket.

A párizsi Rodin múzeumban Isten keze mellett felfedezhető az Ördög keze is. A két alkotás két emberi állapotot fejez ki. Isten keze alkot: a benne levő alakok életdinamikával rendelkeznek. A kapott „minák” kamatozódhatnak. Az Ördög keze megfosztja dinamikájától a benne levő magányos embert. A kapott „minák” elásva hevernek a félelem és a bezárkózottság börtönében. Rodin művészien fejezte ki mindazt, ami a mai evangélium soraiban olvasható. Isten alkot, és dinamikába lendíti az embert, az Ördög lebénítja és megfosztja kreativitásától.

Szakács Ferenc Sándor



Újdonságok

A Kristianstadi Magyar Egyesület székháza (Norra Vågen 2): újra beindul a **játszóház**, ahol szívesen látnak minden tíz év alatti gyermeket. Népi játékot, dalokat tanulhatnak, hagyományos magyar süteményeket készíthetnek. Jelentkezés Tóth Ildikónál, telefon: 0456-14037

Szakácfolyamot indít a Magyar Ház azoknak, akik szeretnék megismeri a hagyományos magyar konyhát és kíváncsiak arra, miként kell dobos-tortát, kürtöskalácsot, diós-mákos tekercset, csörögét, perecet, lángost sütni. Havonta egyszeri együttlét.

Jelentkezés: 0456 14 037 és 456 15 350

A KRISTIANSTADI MAGYAR HÁZ MŰSORÁBÓL

Szeptember 21-én a Kolozsvári Magyar Opera együttese.

Október 11-én szüreti bál, a sepsiszentgyörgyi Dancs Annamária és zenekara közreműködésével

Október 16-án Emlékezzünk 1956-ra. A budapesti Vanek Béla egy óras előadása érdekes volt. Dédapja Jedlik Ányos tanítványa volt, majd Kossuth Lajossal vállalta a száműzetést. 1952-ben összeesküvés vádjával elítélték, 1955-ben szabadult. 1956-ban az Egyetemi Forradalmi Bizottmány tagja volt, 1959-ben tíz évre ítélték. A POFOSZ alapító tagja, a TIB Etnikai Bizottságának elnöke. A rendszerváltás óta több magas rangú kitüntetést kapott. A jelenlegi otthoni helyzetéről nem sok jó szava volt. Előadása után Dr. Erdős István mérnök, egyetemi tanár, akadémikus és Tar Károly író két-két időszerű és olvasni érdemes könyvet mutatott be a hallgatóságnak.: Erdős Irma emlékkönyvét, Böök Fredrik: Utazás Magyarországra, valamint az Ág-hegy című skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam öt szá-

mát tartalmazó és Molnos Angéla: Magyarító könyvecske című köteteket

A Kristianstadi Magyar Egyesület félézer koronával támogatta a SMOSZ egykori Anyanyelvi Alapítványa keretében kezdeményezett Svédországi magyarító szószedet nyomtatását. A nyelvápolásunkban igen hasznos füzetet Debrecenben nyomtatták.

November 15-én indulás németországi kirándulásra buzdította az egyesület a tagokat és hozzátartozókat. Beszámolót következő lapszámunkban.

December 6-án, mint mindig, a kicsik szórakoztatását ajánlotta az egyesület, nyilvánvalóan a sokféle meglepetést tartogató sütő-főző anyukák és nagymamák rendezésében. Bábszínház és Mikulás is volt.

December 31-én Szilveszter a bromölli Népházban (Folketshus Bromölla) Erről is beszámolunk majd. És, ha sikerül minden biztonnyal Szatmári István újabb riportképeket küld a nevezetes eseményről.



Ez is kellemes együttlét volt, mint majd minden a kristianstadiak szervezte bál. Fényes hajak hullámzottak, volt nevetés, vidámság. Annamari a közönség körében énekelt.

Szatmári István felvételei



NEMCSAK A KRISTIANSTADIAK ÜGYE, HANEM MINDEN DÉL-SVÉDORSZÁGI MAGYARÉ !

Még kapható a Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott jubileumi **Kossuth 100 forintos**, melyet a nagy államférfi születésének 200. évfordulója alkalmából adtak ki Magyarországon. A svédországi magyarok részére mindössze ezer darab pénzérme jutott, amelyeket a

kristianstadi Magyar Ház megvásárlására, téglajegyként értékesítünk, hogy visszaadhassuk a ház vásárlására felvett 420 000 koronás kölcsönt.

1 téglajegy = 100 forint = 100 svéd korona = Magyar Ház = örök emlék gyermekeinknek, unokáinknak.

Vásároljon „Kossuth bankót” Molnár Gergelynél, telefon: 0456 15350

Az 1000 érméből eddig több mint 600 elkelt. Egyesületünk tagjai hatvanat vásároltak. Az éremtani érdekesség leírása a következő: **Mérete:** 23,8 mm, CuZn; 8,00 g, bicolor **Előlap:** "MAGYAR KÖZTÁRSASÁG" körirat, Kossuth Lajos portré, a portré bal oldalán Kossuth Lajos születésének és halálának dátuma (1802-1894), jobb oldalán a "KOSSUTH" felirat olvasható és a verési évszám. **Hátlap:** "100" értékjelzés, díszítővonal, "FORINT" "BP" verdejegy. **Pereme:** recés

Néhány szó a VENYIGE Együttesről

A VENYIGE, november 4-10 között több előadást tartott Lundban és környékén (Malmö, Åkarap, Helsingborg, stb.)

Az 1977-ben, Székelyudvarhelyen alakult Venyige az az erdélyi Népzene- és Néptáncegyüttes, mely a magyar hiteles népzene és néptáncokat immár több mint 25 éves folytonossággal terjeszti - a 90-es évektől mondhatni - világszerte. Egyike azoknak az elsőként alakult táncház-együtteseknek, melyek az erdélyi táncház-mozgalmat 1977-ben elindították és azt nemzetközivé segítették. A



Venyige nevéhez fűződnek a székelyudvarhelyi országos Táncház-találkozók, a Hargita megyei Tiszta Forrás rendezvények, a székelyudvarhelyi Népzene- és Néptánc-Folklórközpont létrehozása, valamint számtalan nemzeti és nemzetközi elismerésű más folklorisztikai rendezvény.

A Venyigével a különböző társadalmi kategóriák és korosztályok, a városi lakosok ezrei kaptak lehetőséget arra, hogy megismerjék, elsajátítsák és mindennapi életükbe újra beilleszték az eredeti népzene- és néptánc kultúránk legértékesebb gyöngyszemeit.

De ahhoz hogy a Venyige mindezt megvalósítsa saját magának kellett példát mutatnia e kulturális értékek megismerésében és elsajátításában. Ezt kitartó kutató és kulturális-művészeti munkával valósíthatta meg, amely ténylegesen az erdélyi népzene- és néptánc-kultúra feltérképezése, összegyűjtése, értékrendi választása, elsajátítása és továbbadása révén történt. Különböző felkészültséggel és tapasztalatokkal rendelkező tagjainak köszönhetően, a sokféle másirányba terelő és csábító társadalmi körülmények között is vállalták a sokoldalú tevékenységet, még a táncházakat elsöprő politikai orkánok legkegyetlenebb nyolcvanas éveiben is.

S hogy kik a Venyigések (igazi) tanítómesterei? Hát pont azok, akik, mint a nagy elődeinké: a Bartóké, a Kodályé vagy a Martin Györgyé, és még hosszasan sorolhatnánk. Azok az egyszerű, de egy olyan, a helyi, az egyetemes kultúrát hordozó, s ebben nap, mint nap, élő erdélyi-paraszt Kútffők. Azok a zenész- és tánckútffők, akik a Venyigésekhez hasonlóan vállalták a közös munkát, a ki sem mondott vagy akkor nyíltan ki sem mondhatott közös ügy érdekében, a hagyományos erdélyi kultúra megmentése és előre lépése érdekében. S hogy kik is voltak - egy kissé mélyebb szemlélettel nézve - a Venyige eme Kútffői? Azokról az erdélyi magyar és más népcsoportokhoz tartozó Kútffőkről van szó, akik - az elmúlt évszázadok különböző kulturális-

társadalmi emberalakító folyamatának mai képviselőiként - hordozói, fejlesztői és megtartói egy olyan élet- és világ-szemléletet tartalmazó kulturális szellemiségnek, mely pontosan az ellenkezője a diktatórikus és kollektivizáló-standardizáló materialista központosító - nyugati vagy keleti - államrendszerek szemléletének.

A hagyományos erdélyi élet- és kulturális szellemiség, az egyéni szabadság, az ösztönös megnyilvánulás, és az egyéni megvalósulás serkentője a szétágazódó közösségi összehangolódásban. Ezt tükrözi világszintű egyedi formai-szerkezeti csiszolt gazdagságában az erdélyi-magyar egyéni rögtönzött néptánc- és népzene-kultúra. Ezek az össz-szellemi kultúrát képviselő Kútffők voltak a táncház mozgalom keretében a VENYIGE-mozgalom központjában álló nagyra becsült példaképek. Ezekből a kulturális-szellemi forrásokból merítve és azokat népi- nemzeti és nemzetközi kiterjesztéssel alkalmazva kapott a magyar táncház kultúra és a táncház mozgalomkülönböző széleskörű megnyilvánulási formákat - ma már mondhatni világszerte. (Lásd többek között a lundi Forrás egyesületet, mely most ünnepli fennállásának 10. évfordulóját).

Tehát ennek a kulturális tartalomnak a hordozói a Venyigések, akik ezennel, az erdélyi népzene- és néptánc-hagyomány lánc mai, korszerű, mind tudásukban és egyéniségükben, mind tudatukban kiszélesedett örökösei.

Az immár két társadalmi rendszert folytonosságában derekasan átélte, több mint 25 éves VENYIGE, ma már kb. 200 állandó tagot számlál, akiknek javarésze, ha Erdély- és világszerte szétszóródva is, de a székelyudvarhelyi ösvenyigésekhez hasonlóan, továbbra is terjesztik a különböző hivatásos vagy műkedvelő együttesben a VENYIGE-kultúrát, nagy fontosságot tulajdonítva a folytonosságot biztosító fiatal utánpótlásnak. A Venyigések jórészt ma már nemcsak Európát, hanem világot járt embereknek nevezhetjük.

A VENYIGE-FORRÁS előadások különféle nemzetiségű szereplői, udvarhelyszéki, felcsíki, gyimesi, marosszéki, Maros-Küküllő közti, széki, kalotaszegi, szatmári és mezőszéki folklórzónák hamisíthatatlan népzene- és néptánc-kultúrájából nyújtottak ízelítőt. A közel két órás előadások után közös tánc(ház)mulatság következett (ott ahol ezt óhajtották) - a hagyományos módon. Balácsi József (klarinét, gardony), Gáspár Álmos (nagybőgő, hegedű, cimbalom), Majláth Albert (klarinét), Orbán László (hegedű) és Szép Gyula (nagybőgő, mélyhegedű) húzta a talpalávalót, Bíró Emőke énekelt és tánckarba is beállt.

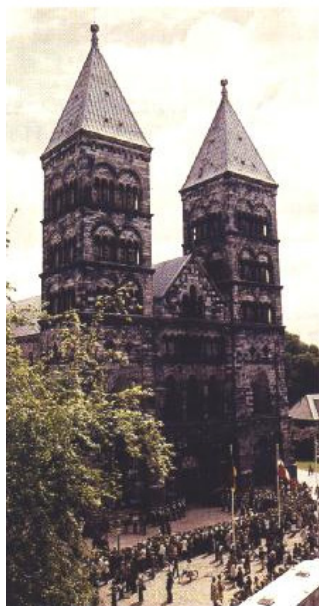
Fodor Béla

A Venyige-előadásokról bővebben a Forrás honlapján:

<http://hem.passagen.se/forras>



A képek a Keleti Torony negyed Fehér Házában tartott előadáson készültek.



900 éves a lund dóm

Építésének körülményeiről Anders W. Mårtensson írásából a következőket tudtuk meg. 1095-ben Ejegod Eriket választják Dánia királyává, aki hatalmas termetű ember volt, ülve két birkózóval is elbánt. Trónra lépése évében II Orbán pápa általános harcot hirdetett Jeruzsálem és a Szent Sír felszabadítására. Erik király nem vett részt személyesen a hadjáratban, hanem elküldte fültestvérét, Svent.

1098-ban Erik király Bariban tett látogatása alkalmával rábukkant Szent Miklós földi maradványaira. A pápa engedélyével állítólag Lundba is hozott belőle, és ezt az 1103-ban épített székesegyházban helyezték el. Ettől az évtől számítjuk a lund püspökség alapítását.



Lund legrégebbi boltja ez, amit senki sem reklámoz. **E. H. Larsson—Win- & Diverseaffär** áll megszürkült cégtábláján. A süvegkortól a szalámvégig mindenféle csodás dolog kapható.

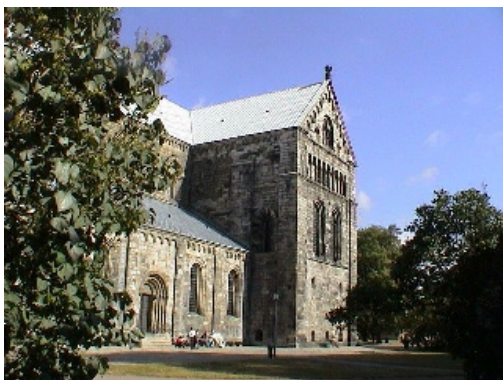
Keressétek a dóm háta mögötti utcácskákban.



Lundban jelenleg — néhány afrikai törzs szülőiteit is beleszámítva — 134 nemzetiség él békében. Szombatonként a park melletti sétányon rendezett ócskapiacra magyar szót is hallani.



Ünnep volt a magyar nagykövet látogatása.



Az öreg székesegyház napos oldalára gyűl szabadidejében a diákság.

(bal oldali kép)

Az állomáshoz közeli földszinten van a magyar egyesület klubja.

(jobb oldali kép)



Ajtony László 60 éves



A többféle felelősségvállalás embere. Székelyföldről jött, ahol nem szégyen a közösségi szolgálat, amiben itt is kipróbálta magát, hiszen volt már a Lundi Kultúrfórum elnöke, és viseli a Lundi Lap Társaság elöljárója címét is. Lapunknak pedig hű tudósítója. Még a kényes kérdésektől sem szabódik. Nem rejti véka alá, ami nem tetszik. Minek tenné, hiszen ugyancsak nagy vékára volna szükség ahhoz, hogy kellemetlen dolgainkat mindenestől eltakargathassuk. Neki köszönhetjük az Övergränsen (Határtalanul) Rádió (FM 99,1) magyar nyelvű adásának lehetőségét, hiszen ő megfelelő helyen tette fel a kérdést: Ha másoknak lehetséges, nekünk miért nem? És lehetőséget kaptunk. Ajtony László haját fiatalosan copfba fogja. Tudva tudja ő azt, hogyha kenyere javát megette, de a társasági életben, és mindig a fiatalok között, még rengeteg hasznos dolgot cselekedhet mindannyiunk javára.

Magasan lengjen a zászló / Éljen soká Ajtony László!

HOL VANNAK A MAGYAR KÖNYVEK?

ÚJSÁGHÍR : A lundi nagykönyvtárban a tavaly még szabad-könyvespolcokról kikölcsonőzhető magyar könyveket levitték a pincébe. Ha többen olvasnának magyarul és a magát „Kultúrfórumnak” nevező egyesület valóban törődne a művelődéssel, akkor bizony ez nem történhetett volna meg.

Ez a hír, és benne a nyilvánvaló felszólítás, elsősorban azokat mozgatja meg, akiknek fáj a mellőzés. Nekünk fáj. Ezért Ajtony Lászlóval, előzetes bejelentkezés után, felkerestük a nagyon rendezett, nagyon korszerű és nagyon kellemes városi könyvtárat, ahol Anne Meer fogadott bennünket. Nem mentünk üres kézzel, három példányt vittünk az Ág-hegy című skandináviai magyar irodalmi és művészeti lap-folyam öt számát tartalmazó vaskos kiadványunkból és néhányat a Magyar Liget friss számából. A fő-könyvtárosnő őszintén elcsodál-minden „terem” a ban. Megígérte, bekerül a könyv-ba, két kötetet fiókkönyvtárak-tunk arra is, hogy szorítanak a fo-gen. (Az előcsar-lyezettünk néhány-mel jelenthetjük, elfogyott.) A kezdeti ismerkedés után, ráterhettünk jöve-telünk céljára, nyíltan megkérdezhettük: **Hol vannak a ma-gyar nyelvű könyvek a könyvtárban?** Egy vagy két évvel ezelőtt még ott sorakoztak a szabadpolcokon, a török és más kisebb nemzetek könyvei mellett.

- A magyar könyvek olvasottsági mutatói fokozatosan csökkentek. Ezért, de helyhiány miatt is, a raktárba szállítottuk őket. Kikereshetők számítógépes nyilvántartásunk-ban, előzetes bejelentésre felhozathatjuk a kívánt példányo-kat. Ha meggyőződünk róla, hogy az olvasók a jövőben igénylik a magyar könyveket, akkor a küszöbön álló polc-rendszer bővítésekor újra a szabad polcok valamelyikére kerülhetnek.

A könyvtárosnő válaszát vehetjük biztatásnak is. Kérünk minden lundi magyart, időnként, de legalább havonként egyszer, nézzen be a városi könyvtárba. Ha már ott vol-tunk, magunk is belenéztünk a nyilvántartásba. Milyen könyvekre számíthat a magyar olvasó? A szerkesztő tizen-egy kötetén kívül sorrendben egyelőre Thinsz Géza, Eszterházy Péter, Kertész Imre, Mészöly Miklós, Gergely Ágnes, Konrád György művei és a nyelvkönyvek a leggya-koribbak. Összesen 127 cím szerepel a számítógépes nyil-vántartásban, a HUK cím alatt. De nemcsak könyveket talá-lunk ott, hanem hangszalagon, CD-lemezen Bartók Béla műveit és magyar népzénét is. Az Y-al jelölt címek zenét, a F, a G és a K betűvel jelöltek népi irodalmat, a H-val jelöl-tek a szépirodalmat, az uH-val jelöltek pedig a gyermekiro-dalmi műveket mutatják.

Azt is megtudtuk, hogy a városi könyvtárban magyar szakember is dolgozik. Sajnos, nem találkozhattunk Somi József könyvtárossal, mert amint azt kedves beszélgetőtár-sunk elmondta, akkor éppen Budapesten tartózkodott könyvvásárlás céljából. Ezek szerint a jövőben gyarapodik majd a magyar könyvállomány a városi könyvtárban.

Érdemes lesz gyakrabban odalátogatnunk.

tk.



Közhasznú hirdetések

Az Egyetemes Kultúrtudományi Világakadémia őszi műsora:

World University-szemináriumok, valamint tanácsadás-szolgáltatás Lundban, 2003 október-december.

Szemináriumok:

- Gyakorlati Teljességtan/Totalógia (Egyetemességtan/ Mindenségtan)
- Egyetemes-kultúrtudomány v. totál[etno]kulturológia
- Élet- és kultúrfilozófia
- kultúrokológia
- Ethnomuzikológia és Ethnokoreológia
- Zene- és tánc-kreativitás, egészségbe-harmonizálódás

Tanácsadás:

- élet-, kulturális problémák megoldása
- humántartalék-fejlesztés
- holisztikus egészségharmonizálódás
- egyetemestudat- és kreativitásfejlesztés
- egyebek (az egyéni és csoportosérdeklődések függvé-nyeiben)

Szemináriumvezető: Fodor Béla Adalbert Időpont: min-den szombaton 10.30-13.00, valamint 16.00-19.00 óráig
Helység: Str. Gråbrödersgatan 13, I em. Jelentkezés az alábbi e-mail címen: INFO@World-University-ATC.com
Tel.+46-046-320427

Bővebb tájékoztatás az alábbi honlapcímen: <http://www.total-etno-kultur-itek.m.se/WU-NEWS.html#Ujsag>
<http://www.total-etno-kultur-itek.m.se/VU-Hirlap.html>
#TT-Szem

** Legyen tagja Lundi Multikulturális Népzene- és Néptánc Folklor Együttesnek !

<http://www.total-etno-kultur-itek.m.se/VUNYBLA.html>
#LMDE

<http://www.total-etno-kultur-itek.m.se/WU-NEWS.html#Ujsag>

*** Egyetemes Kultúrtudományi VilágAkadémia – egy új és világszinten egyedi, de mindenki számára hozzáfér-hető képzési-, fejlődési és kiteljesedési lehetőség!

Bővebb Információ az alábbi honlapon:
<http://www.World-University-ATC.com>

Itt a lundi magyar rádió!

Magyar adás: vasárnap 16:00-17:00

Interneten is hallgatható a www.lifs.org címen.

Övergärner RADIO

LUND INVANDRARFÖRENINGARNAS
SAMARBETSORGANISATION

99,1 FM

Sändningsprogram:	
Lundagård:	14.00 - 18.00
Nordagård:	18.00 - 21.00
Västergård:	21.00 - 23.00

Kolozsvári nyugdíjas magyar tanárnő Lundban, Mal-möben, vagy Växjö környékén idősebb személy gondozá-sát vállalná három hónapig.

25 éves, 190 magas, 90 kilós, kisportolt fiatalember, nem dohányzik, nem iszik, magyarul, románul, angolul beszél, fogtechnikusi végzettséggel, bármilyen munkát vállalna Svédországban. Érdeklődni: Gladkvist Doina, tel. 0470 22 407.

HírekHírekHírekHírekHírekHírekHírekHírekHírekHírekHírekHírekHírekHírekHírekHírek



Császár Angéla

A budapesti Magyar Színház vendégszerepelt a norvégiai Magyarok Baráti Köre meghívására szeptember 27-én Oslóban a *Det Norske Teatret*-ben. Marit Tusvik norvég szerző *Kétágyas szoba* (Mugg) c. darabját mutatták be Czeizel Gábor rendezésében.

A két szerepet Hámori Ildikó és Császár Angéla alakította. A darabot Kunos László fordította magyarra.



Hámori Ildikó

*

Október 11-én volt a norvégiai Magyarok Baráti Köre rendezésében Bogya Emese Lujza és Kovács Ferenc magyar filmestje a 45 éves Balázs Béla Stúdióról az *Üzenetek a BBS dokumentum- és kísérletező-film műhelyből* címmel. Bemutatóra került többek között Szabó István, Sára Sándor, Huszárik Zoltán, Novák Márk, Timár Péter egy-egy kisfilmje.

*

Az oslói Magyarok Baráti Köre hagyományos Katalin báljára november 22-én került sor. A talpalávalót a svédországi Pál József és zenekara szolgáltatta.

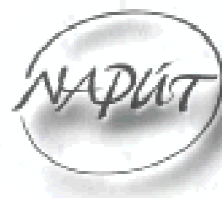
*

A Norvég-Magyar Egyesület s az oslói Magyar Nagykövetség közös rendezésében zajlott az október 23-i emlékest. Üdvözlőbeszédet Krausz György oslói nagykövet tartott. Az 1956-os forradalom és szabadságharc szomszéd népekre gyakorolt következményeiről Asbjørn Eide professzor tartott előadást. Az esten közreműködött Knut Risan előadóművész, Wolfgang Plagge zongoraművész és Annar Follesø hegedűművész.

*

Októberben jelent meg a Szondi György igazgatta magyarországi NAPKÚT Kiadónál a Jan Erik Vold norvég költő életművéből válogatott, 50 versből álló kötet.

Válogatta, fordította és utószóval ellátta: Sulyok Vince.



A *Napút – Irodalom, művészet, környezet* című folyóirat (4. kép) novemberi száma Jon Fosse norvég költő, drámaíró mellékletével jelenik meg. Az összeállításban 20 vers szerepel Jon Fosse legújabb kötetéből (*Auge i vind*, 3. kép), s egy 1995-ben írott drámája. Válogatta, fordította s a bevezetőt írta: Kovács Ferenc.



*

Decemberben jelenik meg Kovács katáng Ferenc *HAFELE* című új novellás-verses kötete a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei Könyvtár kiadásában a *Tiszta szívvel* c. felújított sorozat első darabjaként. A bemutatóra dec. 15-én Nyíregyházán, dec. 16-án Budapesten és dec. 19-én Dunaújvárosban kerül sor. Egyúttal megnyílik *TÉL* c. grafikai kiállítása a Dunaújvárosi MMK Folyosó Galériában.

Megdobogtatni a szíveket

A lundi ÖVERGRÄNSEN RADIO magyar adásában Dancs Annamáriával elhangzott beszélgetés szerkesztett változata

Itt ülünk Dancs Annamáival, akit papíron Mária-nak hívnak, de az eredeti neve mégiscsak a magyarosan hangzó Mari és jó rusztikusan hangzik. Itt szerepelnek Rában, amely tulajdonképpen Helsingborghoz tartozik. Harmadik alkalommal találkozom vele és erdélyiek között ez már szinte rokonok-ságnak számít. Annyira megragadta a figyelmem múltkori nagyszerű fellépése, amit Kristianstadban láttam, hogy kérdezni kell.

- *Mikor kezdted pályád, és mikor futottál be énekesnőként?*

- Mielőtt válaszolnék a kérdésre, hadd köszöntsek nagy szeretettel mindenkit, és örvendek, hogy alkalmam van, a svédországi magyar rádióban is szerepelni. A kérdésre válaszolva: igen korán kezdtem el az éneklést, hiszen 9 éves kiskorolás lány voltam, amikor, a Székely Mikó Kollégium együttesében szólistaként, népdalokat énekeltem. Több helyt felléptem. Nemcsak Erdélyben, hanem Magyarországon, Szlovákiában és Ukrajnában is turnéztunk ezzel a 100 tagú népi együttesrel. Közben zeneiskolába jártam szülővárosomban Sepsiszentgyörgyön, ahol most is élek. A könnyűzenét 1998 tavaszán kezdtem el, véletlenül. Édesapám zeneszerzővel foglalkozott a 80-as években. Saját felújított, a 90-es évek hangulatának megfelelő dalait szándékozott egy lemezkiadó cég menedzsereként kiadni és nem volt női szólistájuk. Így aztán apukám azt mondta: "Lányom, gyere egyet énekelni." Nem nagyon érdekelt engem akkor ez a téma, mert divattervező vagy nyelvész akartam lenni.

- *Esetleg színésznő?*

- Az nem. Érdekes módon, amikor az óvodában megkérdezik a kisgyerekeket, hogy mi akarsz lenni, a legtöbben azt mondák, hogy űrhajós, színésznő vagy énekesnő. Én takarító néni akartam lenni. De aztán úgy alakult, hogy elkészült az új lemez, sikerem volt és egyre több meghívást kaptunk Erdély szerte. Aztán Magyarországra is hívtak. Svédországra 2000 februárjában látogattunk először. Szóval így lassacskán kezdődött az egész.

- *Tehát öröklött tehetség vagy.*

- Igen, de azt mondom semmi sem véletlen, hiszen már a családban voltak olyanok, akik zenével foglalkoztak: édesapám, a nagybátyja – szóval zenész család vagyunk és volt mit örökölni. Szerencsére.

- *Ti magatokat idegen nyelven Melody Band-nak, tehát dallam együttesnek nevezitek együtteseteket.*

- A Melody Band tulajdonképpen a 3 tagú zenecsoporthoz tartozunk. Ők Gyergyószentmiklósiak. A svéd turnénak az alkalmából verbuválódtunk össze, tehát nekik is megvan a külön műsoruk, nekem is megvan a repertoárom.

- *Mit jelent a Dallam Együttes név?*

- Ez csak egy alkalmi, ideiglenes név, akárcsak a zenélés. Lehet, hogy még otthon lesz alkalmunk közösen fellépni, nem tudom.

- *Énekelsz és dolgozol, tanulsz-e is mellette és esetleg célold van más műfajban is fellépni, hiszen említetted, hogy népdalt is énekelteél.*

- Nagyon sok mindent énekeltem. Kezdtém népdalokkal, az iskolában bel kántó-t (szép éneket) tanultam, a színpadon könnyűzenét és nosztalgia dalokat adok elő. Harmadik éves vagyok a kolozsvári Zenekonzervatóriumban az operaénekes szakon. Tehát nagyon sok műfajban kipróbáltam magam, de ami tényleg nagyon közel áll a szívemhez az a könnyűzene – nosztalgia műfaj.

- *Ez tetszik az idősebbeknek, nem is.*

- Mi a rockot nem szeretjük, a kemény rockot még kevésbé. Ez egy nagyon jó, a 70-es évek zenéje, ami kellemes és szórakoztató, lehet rá táncolni is. Ezért énekelek nosztalgia dalokat. Sokan megkérdezik, miért nem énekelek inkább csak könnyűzenét vagy csak diszkós dalokat. Erre mindig azt mondom, hogy közönségem nagyon széles rétegű, a kisgyerekektől egészen az az idősebb korosztályig mindenki jelen van a koncertjeimen és nem lehet azt csinálni, hogy most csak a tizen- vagy a huszoneveseknek énekelek. Ha megtisztelnék a figyelmükkel és eljönnek a koncertre, akkor hadd kapjanak ők is valami olyasvalamit, amivel vissza tudom őket pörgetni az időben a fiatalságukba. Nekem is jólesnek ezek a dalok, hiszen annyira szép melódiák és annyira dallamos zenék, hogy öröm énekelni őket.

- *Láttam, hogy a bálon lejtőtől a színpadról, mindenkit megtáncoltattál és a végén kigyűző sorokban jártatok... Nem gondoltál arra, hogy ez nevelő módszer is lehet?*

- Nincs szándékomban nevelési elveket alkalmazni. Azt tartom jónak, hogy tiszteljenek. Az első perctől nagyon közvetlen hangulatot tudok kialakítani a közönséggel, mert nem az van, hogy én vagyok az előadó, és akkor mindenki essen hasra, és van egy láthatatlan fal, ami elválaszt a közönségtől, hanem úgy szeretem, ha a közönségem jól érzi magát... Otthon fiatal lányokat tanítok énekelni. És nemcsak énekelni, hanem viselkedni is. Illik tudni, hogyan kell viselkednie egy előadóművésznek... Erdélyi énekesnő vagyok és erre nagyon büszke. Sepsiszentgyörgyre mindig honvágygal térek haza... Ha már én is elmegyek, mi lesz a "maroknyi székellyel" akik otthon ma-



radtak?

- *Más nyelven nem is énekelsz?*

-Románul is. Írtunk román nyelvű dalokat is azért, mert, ahol vegyes a közönség és bizony nem tetszett a román közönségnek, az, hogy csak magyarul énekelek. Ezáltal eljutok olyan helyekre, mint Segesvár, Nagybánya, Temesvár, ahol kevés a magyar van, és magyar előadóművész ritkán lép fel...

- *Látsz-e a különbséget az itteni és az erdélyi magyar közönség között?*

- Életmódjukban igen, viszont amikor szórakozásról van szó, akkor egyformák az emberek. Itt kiegyensúlyozottabbak az emberek... A héten Jönköpingben a barátainknál pihenünk. Úgy éreztük magunkat, mint a szanatóriumban. Itt nagyon nyugodt az élet.

- *Mit üzensz a svédországi magyar közönségnek?*

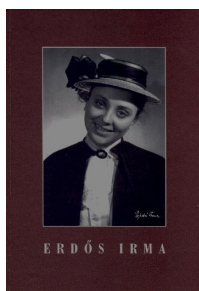
- Második alkalommal vagyok itt Svédországban. Jól éreztük magunkat. Azt kívánom, ha 10 év múlva jövünk újra, akkor is ilyen összetartó magyarsággal találkozunk, és ennyin legyenek akkor is a koncerteken, bálkon. És, hogy ugyanilyen rajongással vegyenek körül, hogy érezzük, hogy ezt kell folytatnunk. Reméljük, hogy amikor magyar énekszót hozunk, megdobogtatjuk a szívüket.

Kérdezett: Erdős Bartha István

Erdős Irma Emlékház Marosvásárhelyen

Mint hajdani templomépítők, körüljáróm magam is a nyugati magyarlakta területeket azzal a tiszteletteljes kéréssel, hogy támogassátok a neves erdélyi színművésznő emlékének megőrkötését. Elsősorban azokhoz fordulok, akik Erdős Irmát ismerték, de mindenkihez, aki szívén viseli a magyar művelődés sorsát, hogy tehetségükhöz mértén járuljanak hozzá az emlékház létrehozásához. Adományokat köszönettel a **POSTGIRO 63 10 15-5 SEK S. Bartha** számlaszámon várók.

E.B.I



Szalontai Éva könyvéből. A futómadár hús a legegészségesebb vörös hús. A hagyományos magyar konyha még alig ismeri. A vadhúsokhoz hasonlóan kell elkészíteni. Combját, nyakát, háthúsát, belsősegeit használjuk. Felsőcombját vékonyra szeletelve hirtelenszeletnek. Alsócombja inasabb. Kockára vágva levesthúsnak való, de darálva is jó. Ecetes vízzel forrázzuk le, bő vízben mossuk át. Húzzuk le minden hártáját. Kemény a húsa, ezért pácoljuk: borsal, rozmaringgal, őrölt babérlevéllel vagy eukaliptusz levéllel beszórjuk, száraz vörösbortban hűtőszekrényben 3-4 napig, de legalább 24 órán át hagyjuk állni. Bármilyen recept szerint készíthetjük. Sütésnél ügyeljünk, hogy ne süsük túl, a hús belseje maradjon rózsaszínű. Belsősegeiből pástétomot, pörköltet is készíthetünk. Tojását (kb. 8-10 tyúktojás mennyiségű) lágy tojásnak félóráig, kemény tojásnak másfélóráig főzzük.

Tojáslepény (Ausztrál recept). Hozzávalók, négy személyre: *1 futómadár tojás, 4 evőkanál liszt, tejszín, őszibarack, 3 fej vöröshagyma, 2 gerezd fokhagyma, 2 teáskanál curry, 3 zöldpaprika, 2 zsemle, 2 evőkanál olaj, só.*

A vöröshagymát, a zöldpaprikát és az őszibarackot vékony szeletekre vágjuk. A zsemlet tejszínbe áztatjuk, hozzáadjuk az összenyomott fokhagymát és összedolgozzuk a többi hozzávalóval. Sütőben, forró olajban adagonként ki-sütjük.

Emuleves Lester (Kanada) receptje. Négy személyre: *Fél kiló nyak kockára vágva, két csésze apróra vágott sárgarépa, ugyanannyi zeller, burgonya, paradicsomlé és víz. Négy csésze reszelt káposzta, egy apróra vágott hagyma, négy gerezd fokhagyma.* Lassú tűzön addig főzzük, amíg a hús megpuhul.

Az ausztráliai betyár kedvence. Vízi István receptje. Hozzávalók négy személyre: *1,20 kg futómadár comb, 0,30 kg füstölt sajt, 0,30 kg ananász-kocka, étolaj, só, bors, babérlevél, mustár, eukaliptuszlevél.*

A szeletekre vágott húst megtisztítjuk a hártáktól, potyoljuk, ízesítjük, 2-3 napig pácoljuk. Forró sütőben félig sütjük, majd tepsibe egymásmellé rakva eukaliptuszlevéllel ízesítjük, ananászkarikákat teszünk rá, füstölt sajttal szórjuk és addig tartjuk a sütőben, amíg a sajt meg nem pirul. Díszíthetjük friss zöldséggel. Köretként édesburgonya (csicsóka) illik hozzá.

Gombás emuhús Emőke (svéd) receptje. Hozzávalók négy személyre: *1 kg pácolt hús, 0,20 kg vegyes zöldség, 1 citrom, tejszín, 1*

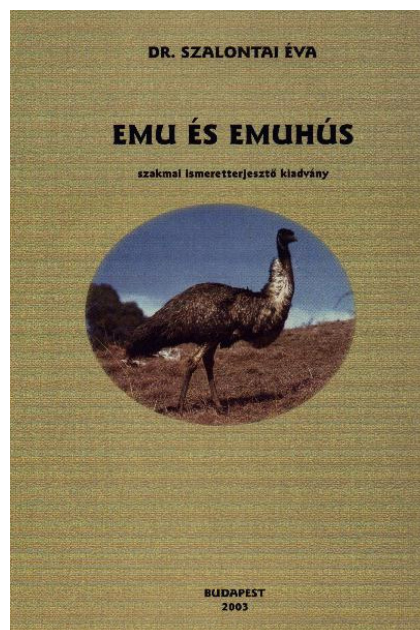
húsleveskocka, 2 hagyma, 6 füstölt szalonnaszelet, 1 doboz gombakonzerv.

Serpenyőbe teszünk 4 szelet szalonnát, rá a karikára vágott zöldséget és a hagymát, tetejére a két szelet szalonnával tűzdelt és sült hússzeleteket. A tejszínt húsleves lével felöntjük, citromlével ízesítjük és a gombával együtt ráöntjük a húsról és lassú tűzön újra sütjük.

Bumeráng (Ausztrál recept) Hozzávalók: *1 nagy, kb. fél kilós emutojás, 1 csésze cukor, 1 csésze emuzsír, fél teáskanál só, másfél csésze liszt, vanília.*

A hozzávalókat alaposan összekeverjük. Zsírozott tepsiben, előmelegített sütőben egy órán át sütjük. Amikor a beleszúrt kés tiszta marad, kész.

Ananászzal, kiwi sziruppal, tejszínhabbal kínáljuk.



Dr. Szalontai Éva elsősorban a magyarországi Emutenyésztők Egyesületének elnöke, de lapunk malmői tudósítója is. (Az emu neve tulajdonképpen nem sokat mond a magyar embernek, ezért lapunkban következetesen ausztráliai futómadár néven fordult elő. Gyarapítani a magyar nyelvet oly módon is lehet, hogy nemzetközileg ismert szavakat ültetünk belé, ha érthetetlenek is. A futómadár nevének átültetését talán az az egyedüli indoka, hogy rövid, mindössze három betű. Így aztán OK! A nyugatot istenítők bizonyára szívesen csakis ezt használják.) Ettől eltekintve az Ausztráliából származó futómadár hazai meghonosítása céljából készült ismertető könyv nagyon hasznos és alaposan eligazító kiadvány, amelyből az érdeklődő megtudhatja, hogy miként lehet és érdemes tenyészteni ezt a furcsa madarat, hogyan célszerű értékesíteni a világon legegészségesebbnek mondott húst, ritkaságnak számító bőrét, olaját, zsiradékát és kiadós tojását. Még bort is neveztek róla: akinek unalmas a bikavér átpártolhat az emuvér különlegességre.



Különleges vásárló Vadászok, halászok figyelem!

Nagyobb mennyiségben és folyamatosan vásárolnék jávorszarvas- és rénszarvaslábból való, minél hosszabb inakat, továbbá hibás, selejtes agancsokat.

Veszek nagy mennyiségben lazac-úszóhólyagot!

Telefon: 070 877 1175.

Társaságunk

1994. májusában alakultunk azzal a céllal, hogy összefogjuk a Svédországban élő magyar fiatalokat és a különféle művelődési táborozásokon mindnyájunknak lehetősége legyen az ismerkedésre, hagyományaink és anyanyelvünk megőrzésére, ápolására, illetve mindezen célkitűzéseink mellett arra, hogy együtt szórakozzunk.

Honlapunkon www.somit.net elolvasható a legfrissebb SOMIT- híreket, idei tevékenységünk tervét, alapszabályzatunkat, táboraink házirendjét és sok más egyebet.

Ha Svédországban, vagy külföldön élő magyar fiatal vagy, és érdekel Társaságunk akkor szeretettel várjuk jelentkezésed.

Leveled küld az info@somit.net címre.

A SOMIT 2003 november 1-én közmunkával és tisztújító gyűléssel egybekötött bulit tartott a kristianstadi Magyar Házban. Ez alkalommal több mint ötvenen voltak jelen és vacsora után jól mulattunk.



A délelőtti közmunkában sok hasznos dolgot végeztünk, és akik ebből részt vállaltak, nem bánták meg, mert ingyen vehettek részt a buliban. Köz-munkánk célja az volt, hogy valamiképpen mi is hozzájárjunk a nemrég vásárolt kristianstadi Magyar Ház rendbetételéhez, karbantartásához.

Következő rendezvényünk májusban lesz Tångagårdén. Négy napos táborozást tervezünk, hogy megünnepeljük a SOMIT alakulásának tíz éves évfordulóját.

Köble Edith

Tisztújítás 2003

(Ki - nem - küldöttünk jelentése) Idén elmaradt a SOMIT őszi tábora. Ez először fordul elő, és csak kis fegyelméletlenség miatt. Az utolsó pillanatban mondta le a vezetőség a tábort, mivel nem volt elég (10 sem) jelentkező. Amikor viszont a SOMIT titkára szétküldte a neten a döntést, akkor viszont felizzottak a telefonvonalak, úgy a szervezőnél, mind a titkárnál „miért marad el?” kérdésektől. Tudom, hogy fiatalok vagyunk, és jobban esik spontánul cselekedni, amint a hangulatunk diktálja, de ebben az esetben nem működik így, mivel egy tábor szervezésénél a szervezőknek tudniuk kell a körülbelüli létszámot, hiszen 2-3 napról van szó, és az ellátásról is gondoskodni kell. A bevásárlás mindig a jelentkezők száma szerint történik. Szóval ilyen egyszerű dologból kifolyólag, ha egy szombat reggel felébred az ember, és hirtelen az eszébe jut, hogy a somitosok, össze vannak ülve, beugrik az autójába és odahajt. Ott abban a mindenkinek kellemetlen élményben lehet része, hogy ebédnél, csak a nyálát csöpögtetheti, miközben mások Emő és Ica ízletes, főztjét eszik ☺ Amúgy fontos tábor lett volna ez a szeptemberi, hiszen 2 évente fordul elő, hogy tisztújító választás van. Egyszerűbben: elnököt, titkárt, pénztárost, és egyéb tisztségviselőket választ meg az ember. Mivel elmaradt a tábor, a legközelebbi alkalom, amikor újra láthattuk egymást a Halloween buli volt. Erre a kristianstadi Magyar Házban kerülhetett sor. Külön köszönet érte. Rendezésünkre bocsátották a házukat, minden anyagi ellenszolgáltatást mellőzve, egy kéréssel, ha már ott vagyunk és sokan, akkor végezzünk őszi nagytakarítást. Ez tisztességes és nagylelkű feltétel volt. Szombat reggelén, a lányok nekiláttak belülről a házat kisikálni, kifényezni. Ebben benne foglaltatott, hogy a kb. 3 éve ki nem nyitott ablakot is kinyitottuk, ☺ port töröltünk. A fiúk neki kezdtek a háztáji munkának. Előkerült gereblye, ásó, lapát, metszőolló (ez utóbbit Váncsa András kezében láttam, és remélem nem pusztított ki vele egy Európában kihalófélben lévő bokorfajtát sem. ☺) Az eső, félbeszakította a kinti munkát, szerencsére a vége felé volt már, elnézést, de néhány levélkúpac ott maradt. Dolog végeztével a fiúknak csak a pincébe volt szabad belépniük. Az agyagos talajt figyelembe véve, mindenki magasabb lett 3-4 centivel, nagyon tapadt a bakancsok talpához. Nekem, mélynövésű ember lévén, tetszett a dolog! ☺ Délutánra ebéd is lett. (Köszönet a lányoknak, azért valahogy mégis jobban tudják, hogyan kell takarítani, ebédet készíteni, az időt beosztani, mint a férfiak! ☺) Est felé a Somit kiteljesedett, megérkezett mindenki (ebédet ők nem kaptak), és elkezdhetük a gyűlést. A gyűlés levezetője jómagam voltam, és abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy rövid negyedórára én voltam a Somit ideiglenes elnöke, amikor régi elnök már - új pedig még - nem volt. ☺ (Anyukám büszke lesz, ha elmondom majd neki, hogy én is voltam elnök!) A gyűlés, kellemes, hajdani KISZ gyűlések hangulatában zajlott, na nem azért, mert egypártrendszerben élünk, hanem sajnos, a tisztsegekre nem volt, „enyhén” szövege túljelentkezés. A jelölőbizottság tagjaként, tavasz óta, minden tisztségre csak egy jóembert találtam. Azokat, akik eddig is állták a helyüket, és azon voltak, hogy a Somitot életben tartsák. Szóval a gyűlés szépen lezajlott, mindenki megszavazott mindent, kivéve, amikor az évi tagdíjmelést. Akkor voltak, úgymond, nézetkülönbségek. Elárulom: nem lesz tagdíjmelés! De nem ez a lényeges! Hanem az, hogy közös nevezőre jutottunk, mert rövid számolás után rájöttünk, hogy 500-1000 korona többletért nem érné meg, hogy akár egyetlen tagot is elveszítsünk.

Gyűlés végeztével asztalhoz ültünk, és ha szűkösen is de jutott mindenkinek estebéd. Visszaadva a szót a „studiónak” ☺, Kristianstadból üdvözlö benneteket:

Szarka András ☺

A novemberi közgyűlésen a következő vezetőséget választottuk:

Elnök: Kádár Attila

Titkár: Bitay Zsolt

Pénztáros: Imets Zoltán

Táborszervezők: Váncsa András és Blénessy Péter

Műsorszervezők: Köble Edith és Gerstenbrein Dóra

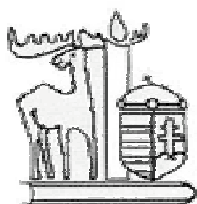
Ellenőrök: Eftodi Ingrid és Dávid Melinda

Helyettes vezető: Pothorczki Ágnes

ÚJ ÖSZTÖNDÍJPÁLYÁZATOK ÉS TANULMÁNYI LEHETŐSÉGEK MAGYARORSZÁGON

I. Magyar nyelvi és hungarológiai képzés. Érdeklődni: Külföldi Magyar Cserkészszövetség: Szórád Gábor 2850 Rt. 23 N. Newfoundland, NJ 07435 USA Tel.: 1(973) 208-0450 Fax: 1(973) 208-1451, Gabona@aol.com, Dr. Némethy Kessérű Judit (Külföldi Magyar Cserkészszövetség) Tel.: 1(212) 505-9658 Fax (iroda): 1(212) 995-4149, jn2@nyu.edu

II. Magyarországi felsőfokú képzés A magyar állami ösztöndíj célja: felkészítés magyarországi felsőfokú tanulmányokra. Érdeklődni és pályázatokat küldeni: Wurst Erzsébet Ausztria, Tel/Fax: 43 1 887-3908, A - 1230 Wien Ketzergasse: 376-382 -2/2 Austria
Jelentkezési lapok letölthetők a www.om.hu és www.bbi.hu címről.



SOMIT

SVEDORSZÁGI MAGYAR IFJAK TÁRSASÁGA
UNGERSKA UNGDOMSFÖRBUNDET I SVERIGE

Egy nagyapa feljegyzései Bumeráng

Az hinné az ember, hogy nagyon akaratos ez a négy esztendő svéd-magyar kislány. Semmivel sem akaratosabb társainál, de amikor magyarul megszólal, újból és újból belekeveredik beszédébe az „akarom”. —Én nem akarom a levesembe ezt! — Jó alkalom arra, hogy a petrezselyemről szóljak, elismételtetem vele néhányszor, pontosabban párszor, azaz kétszer, hogy meg ne unja, mert akkor ismételni többé nem fogja. Közben titkolt büszkeséggel nyugtázom, hogy ezt a szót, mármint a petrezselyemlevelet annak svéd megfelelője előtt megtanulja, ebben biztos vagyok, hiszen „vág az agya” a csöppségnek. Hát ilyen apróságból áll össze majd az a nyelv, amit édesnek nevezünk, végül is a kislány anyanyelve. Az „akarom” lehet akaratoságának a kifejezője is, de megfigyeltem, hogy ezt svédből fordítja. Innen ennek nyomatékosított formája, a számomra unalomig ismételt „jag” és a magyarba átültetett „én”. Merthogy az egyszerű svéd ember majd minden mondatát ezzel kezdi. Ahányszor csak tehetem, szólok. Intem, hogy hagyja az „én”-t másra, ne „akarjon” cukorkát, inkább kérjen. Néha még az olyan ingyencségekre fel is elcsavarunk, hogy a „pár” az kettő, ha többet akar kifejezni, akkor inkább a „néhány” a helyesebb.

Ezt inkább a fiútestvére érti, hiszen már harmadikba jár. Miközben a Nemzeti Tankönyvkiadó, az általános iskola 3. osztályosai részére összeállított Irodalmi olvasókönyvet lapogatjuk, és vakargatjuk a fejünk, hogy a csupán heti két alkalommal lehetséges magyar tanuláunkkal miként tudnánk lépést tartani a magyarországi harmadik osztályos gyerekekkel, hiszen minduntalan utunkat állja egy bumeráng. Kicsi ez a bumeráng, de akárhányszor elvetjük, rögtön, olykor még aznap vagy másnap visszatér. „Nagy tata, kaphatok egy ceruzát?” „Kaphatok ...” Mit tehetnénk? A gyermek illedelmesen és választékosan, megfelelő svédes, angolos, németes körülményeskedéssel fogalmaz. Jobbat nem találtam, mindannyiszor az felelem, hogy kaphat bizony! És vártam. Megmagyaráztam már négyszer-ötször, hogy magyarul nem illik köntőrfalazni, mellébeszélni, mert a mi nyelvünk tömör, aki beszéli annak nyílnak, egyenesnek, szókimondónak kell lennie. Most már ott tartunk, hogy unokám sietve javít: „Kérem a ceruzát.” Dicsérem rögtön, és máris az övé, amit óhajtott. Kétszeres dicséret jár azért, amikor helyesen használja a határozott, illetve a határozatlan névelőt. Mert „egy ceruza” nem „a ceruza”. Erről éppen most tanulunk bővebben a Nemzeti Könyvkiadó Anyanyelvünk világa I. gyakorlófüzetéből, ahonnan a főnevek terebélyes világával és az igék hajlíthatóságának titkaival is apránként megismerkedünk.

Akármilyen kicsidenként tanítjuk is a magyar nyelvet, ne feledjük, hogy „ismétlés a tudás anyja”. Miután írni-olvasni már tud az unokám, a legcélravezetőbb ismétlésnek a diktálást tartom. Erre mindig időt szakítunk. Mindig akad egy darab papír, ha vonalozatlan az sem baj, mert első osztályban igyekeztünk a kisvonalas füzetbe szép, kövér és éppen ezért olvasható betűket rajzolni. Szóltak is a szülők, hogy az iskolában inkább a nyomtatott betű a divat, amit nem is kell összekötni, hanem csak úgy egymásmellé hányni. Azt mondtam, jó, ha ezt is és azt is megtanulja az unokám.

Néhány sornyi diktálás, egy olyan bővített mondat, amelyben két-három addig nem, vagy kevésbé ismert magyar kifejezést is beleszövünk, többszörösen hasznos lehet. A helyesírás szabályait gyakorlatokban lehet igazán megtanítani, de fontos a szépírás és a gyermek szókincsének fokozatos gyarapítása is. De erről majd legközelebb.

Ajánlott tankönyvek:

Bader Ilona: Ábécés olvasókönyv
Fehér Emese: Én és a nyelv, tan, első osztályosoknak
Romankovics: Olvasni tanulok
Medveczky Ágnes: Kisbetűs írólapok
Virágvölgyi Péter: Írásminták
Boldizsár Ildikó: Olvasókönyv, általános iskola 2. osztály
Anyanyelvünk világa I-II., Általános iskola 3. osztály
Olvasási munkafüzet I-II., általános iskola 3. osztály.
Fogalmazási kalauz, Általános iskola 3. osztály
Háztartástan, 2. osztályosoknak, Műszaki Kiadó
Meseolvasó, feladatlapok, Nemzeti Tankönyvkiadó
Haza a magasban — két kötet.
Ezer esztendő. Milleniumi olvasókönyv — két kötet.

Beépülni, beilleszkedni - de hogyan?

Figyeljünk az Egy nagyapa feljegyzéseire

A Magyar Liget régi olvasójaként nagyra értékelem a lap erőfeszítéseit a magyar nyelv fennmaradásáért, nyelvünk tisztaságáért, szókincsünk gazdagításáért. E nemes cél érdekében küzd akkor, amikor sokan már nemcsak anyanyelvük tisztaságát vesztik szem előtt, hanem felületesen, távlatmentesen kezelik másodnemzedéki gyermekeik anyanyelvükhöz, gyökereikhez kötődő jövőjét.

Saját tapasztalatomból tudom, hogy azokban a családokban, ahol bár mindkét szülő magyar, de teljesen hibás, az anyagiakat és az érvényesülést előtérbe helyező megfontolások alapján, otthon sem beszélnek magyarul, gyermekeik a felnőtté válás nehéz időszakában, súlyos önazonossági zavarokkal küszködnek, amelynek eredményeképpen, nemegyszer lélekbágyasztó állapotba kerülnek. Iskolás korukban a többségi nemzethez tartozónak szeretnék tudni magukat. Együtt játszanak és szórakoznak, de az életbe való kilépéskor már más és más értékrend szerint történik a barátok megválasztása, és ekkor áll elő a felnőtté váló gyermekben a lelki válság, a súlyos önazonosság-zavar. Fájdó szívvel figyelem azokat a családokat, ahol a gyorsított beolvadási folyamat eredményeképpen anyanyelvüket már „zagyván” is nehezen beszélik.

A legmegfelelőbb és a legtermészetesebb az, hogy önazonosságunkat megőrizve, hasznos állampolgároként kell beépülnünk a svéd társadalomba. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy megtartsuk és ápoljuk anyanyelvünket. Ott, ahol ezt idejekorán megértették a társalgás anyanyelvünkön folyik, és a gyermekek beilleszkedése az életben sikeres, nem vergődnek lelki megrázkódtatásokban, nem okoz nekik megrendülést a hovatartozás kérdése. Az ilyen utódok vegyes házasságukban is természetes módon alakítják kettős kötődésüket, beleértve sokféleképpen hasznos kétnyelvűségüket is.

Móritz László



Vidám Télapó

Csodálatos téli nap van
Nagy pelyhekben hull a hó
Vakítóan fehér minden
Csillog a hótakaró

Karácsonynak ünnepnapján
Nagy az öröm mindenütt
Jó Télapó a nagy útra
Szorgalmasan elkészült

Sok kismadár útítársa
Rászállott a vállára
Daluk sziporkája szálldos
Örömöknek szárnyára

Írta és rajzolta: **Dániel Éva**



Siv Widerberg

KÜLFÖLDIEK

Apa külföldi,
anya is külföldi,
én is külföldi vagyok
most,
pedig svédek vagyunk.

Mert most Dániában járunk!
Hahaha!

Erre nem gondoltál, ugye?
Hogy a svédek is külföldiek lesz-
nek,
amint külföldre mennek!

Ingrid Sjöstrand

VAN HOZZÁ KÖZÖD?

Van hozzá közöd,
mit csinállok?
és hogy mit gondolok?
Van hozzá közöm,
mit csinálsz?
És hogy mit gondolsz?
Van közünk egymáshoz?
Hozzám, hozzád, mindenkire,
aki véletlenül épp itt él,
épp most,
és akitől függ,
hogy mi lesz a világból?
Van közünk egymáshoz,
talán, igen.

Ami a szívedet nyomja című, mai
svéd gyermekverseket tartalmazó,
Tótfalusi István fordította kötetből.

*E*gyszer volt, hol nem

volt, volt egyszer egy mol-
nárnak egy takaros és okos
leánya, aki olyan okos volt, hogy he-
tedhét országra járt a híre. Meghallja
ezt a király. Oda ízen, hogy van neki a
padlásán száz esztendőes kendere, fonja
meg azt selyemcérnának. A lány erre
visszaüzeni: van nekik egy százeszen-
dős sövényük, csináltasson abból a ki-
rály aranyorsót, akkor szívesen meg-
fonja a selyemfonalat. Tetszett a felelet
a királynak. Megint a üzent, hogy van
neki egy lyukas korsója, földje meg
azt, ha tudja. Visszaüzent a lány, hogy
fordítassa ki a király a korsót, mert
olyat még az öregapja sem látott, hogy
a színéről foltoztak volna meg valamit.

Az okos leány

Ez a felelet még inkább
tetszett a királynak. Rög-
tön azt üzent, hogy jöjjön

őhozzá a leány, de úgy, hogy ne jöj-
jön, amikor pedig elibe ér köszönjön,
de úgy, hogy mégse köszönjön, hoz-
zon ajándékot is, de mégse hozzon.

A lány elkérte apjától a szamarat,
ráült, ment egyenesen a királyhoz. Vitt
magával egy galambot, amelyre szitát
borított. Mikor a király elé ért egy szót
sem szólt, meghajtotta magát, kiröpi-
tette a szita alól a galambot. Így aztán
ment is, nem is; köszönt is, nem is;
vitt ajándékot meg nem is.

A király pedig úgy megszerette az
okos leányt, hogy rögvest feleségül
kérte.



Tiglezán József számítógépes ünnepi rajza keresztfiáról és keresztlányáról

Geiger László :

Svéd történelem...(7)

(kivéve az unalmas részeket)

A Vasának a kor hajóépítésének hiányos elméleti ismereteiből eredő katasztrófa nem tántorította meg a nagyravágyó Gusztáv Adolfot tervei végbevitelében. 1630-ban 130.000 kitűnően fegyverzett és mintaszerűen fegyelmezett katonával meghódította Pomerániát és Mecklenburgot, majd Berlinnek tartott, hogy sógorát, György Vilmos brandenburgi választófejedelmet megnyerje az ügynek. György eleinte vonakodott, mire Gusztáv Adolf ágyúkat szegeztetett a palotának, és György készséggel aláírta a szerződést.

Időközben a katolikus liga seregei, Tilly és Pappenheim vezérletével 1631 májusában elfoglalták és feldúlták Magdeburgot, a protestantizmus végvárát. A protestánsok ekkor utolsó reménységük, Gusztáv Adolf mögé sorakoztak, és szeptember 17-én, Breitenfeld mezején (Lipcsénél), legyőzték a diadalokban megöszült, addig veretlen Tilly hadseregét, és Gusztáv Adolf bevonult, az akkorra már százezres főnyi hadserege élén a védtelen Münchenbe. Nyitva állott előtte Bajorország, és az osztrák tartományok.

Ferdinánd császár szorult helyzetében a sokáig mellőzött Wallensteinhez fordult, aki hosszas előkészületek után, 1632 novemberében Lützen mezején csapott össze Gusztáv Adolf seregével. A napokon át tartó csatából a svédek kerültek ki győztesként. Elfoglalták a császáriak zászlóit és ágyúit, és Wallenstein seregét csúfos futásra kényszerítették. Gusztáv Adolf nem érte meg a csata végét. A csata hevében - és a sűrű ködben - túl közel lovagolt egy császári vérteszredhez, és több golyótól találva halálosan megsebesült.

Gusztáv Adolf éppen német földön tartózkodó özvegye, Maria Eleonóra aranyba foglaltatta férje bebalzsamozott szívét. Gusztáv Adolf tetemét gyászoló hívei hazavitték Svédországba. Stockholmba érkezve Maria Eleonóra kétszemélyes koporsót rendelt, minduntalan felnyitatta férje koporsóját, és közel két éven át késleltette férje temetését. Az államtanács, élén Axel Oxenstiernával, jobára Maria Eleonóra bizarr kívánságaival foglalkozott. Miután lebecsülő

módon nyilatkozott a svédekről, a hideg időjárásról, a nyálkás sziklákról, a felbosszantott gyámkormány a hisztérikus özvegyet Krisztina nevelésére alkalmatlannak nyilvánította.

A kétségbeesett Maria Eleonóra 1640 nyarán Dániába szökött, kiváló okot szolgáltatva az újabb svéd-dán háborúhoz. A Lennart Torstensson és Gustav Horn vezette szárazföldi erők 1643-ban - ki tudja hányadszor - elfoglalták a déli tartományokat. A sikert a svéd-holland flotta diadala tőzte be, mely 1644-ben megsemmisítő vereséget mért a dán hajóhadra. Csak a francia és holland érdekek akadályozták meg azt, hogy a svédek teljesen eltiporják Dániát.

Gusztáv Adolfot kiskorú leánya, Krisztina, az utolsó Vasa-uralkodó követte a svéd trónon. Krisztina azonnal békét kötött Dániával (1645 Brömsebro). Kihasznlva a békeidő adta lehetőségeket, vallon kovácsok érkeztek Liège környékéről, akik a forradalmasított magnúm-módszerrel világhírt szereztek a svéd vasipari termékeknek. A hollandok Amsterdamot használva mintául felépítették Göteborgot, és Louis De Geer holland üzletember létrehozta a rabszolga-kereskedelemmel foglalkozó Svéd Afrikai Társaságot. Az 1641-ben, érdemei elismeréseként nemesi rangra emelt de Geer volt az egyedüli, aki hollandul mondott beszédet a svéd országgyűlésben. 1645-ben megjelent az első svéd újság - Ordinari Post Tijdender, mely Post och Inrikes Tidningar címmel azóta is rendszeresen megjelenik.

Időközben Carl Gustaf Wrangel hadvezér a franciákkal szövetkezve fosztogatta Dél-Németországot. Számptalan kincset küldött haza az éppen épülő Skokloster kastélyába. Szárnysegédje, Kristoffer von Königsmark 1648-ban bevette Prágát, kifosztotta Hradcany várát, és a Harmincéves háború legnagyobb zsákmányára tett szert. (Az "Ezüst bibliát", a Codex argenteust ma is az Uppsalai egyetemi könyvtárban őrzik.) Néhány hónapra rá megkötötték a wesztfáliai békét. A Harmincéves háború alatt hozott áldozatok nem voltak teljesen hiábavalóak. A béke diplomáciai szinten nagyhatalommá emelte Svédországot. A tetemes kártérítés mellé területi gyarapodás is járt. A wesztfáliai béke részleteinek finomítására, a végső megbeszélésre, Nürnbergben került sor. A tárgyalásokon a

Karl Gustaf pfalzi gróf, a későbbi X. Károly Gusztáv elnökölt. A záróbanketten 128 fogást szolgáltak fel, aranyozott oroszlánfejből bor csurgott az épület előtt összegyűlt szájtatókra. Éjjélkor harminc muskétás vonult be, és Carl Gustaf Wrangel vezényszavára a mennyezetbe lőttek. Régen tudták a módját...

A műveltségéről, éles eszéről, messze földön híres Krisztina királynő, fiús viselkedésével kirítt a környezetéből. Céllovésben, lovaglásban versenyre kelt a férfiakkal, ennek ellenére legszívesebben a tudományok művelésével foglalkozott. Számos kérője akadt, de mindnyájukat visszautasította. - "A szív szerelemre teremtett! De a szerelem és a házasság jóformán összeférhetetlen." - "Az emberek azért házasodnak meg, mert nem tudják, hogy mit csinálnak." - "A házasság örömei nem egyenlítik ki annak kellemetlenségét." - sorolta aforizmaszámba menő kifogásait. Tény, hogy amikor megszületett, először mindenki "fiút" kiáltott, és csak aprólékos vizsgálat után rendelték vissza a kürtösöket a palota ablakából. "Észak Minervája" számos tudóssal levelezett; udvarába meghívta kora híres gondolkodóit. Rövid ideig "Cogito ergo sum" Cartesius, azaz René Descartes (1596-1650) is Stockholmban tartózkodott. (A hideg és nedves éghajlat kikezdte a francia egészségét. A Fredrik Adolf templom udvarában temették el. Porait 1666-ban szállították haza Franciaországba.)

1650-ben Svédországnak 850 000 lakosa volt, közülük 12000-en éltek Stockholmban. Az 1649-es év termése elpusztult, éhínség, elégedetlenség uralkodott az országban. Krisztina ebben az évben koronáztatta meg magát, és, hogy országa mégse maradjon trónörökös nélkül, rávette a rendeket, hogy unokabátyját, a pfalzi Károly Gusztávot fogadják el utódjául. A rekordhosszú koronázási menet a Stockholm északi részén, a központtól öt kilométerre fekvő Jakobsdal - ma Ulriksdal - kastélyából indult. Az első már a Nagyttemplomhoz értek, de az utolsónak még nem sikerült beállniuk a sor végére. Hat hófehér paripa húzta a királynő hintóját, ezüst patkóik csattogtak a Storkyrkobrin-ken - a templomhoz vezető, enyhén lejtős úton. Krisztina ezüst trónon ülve fogadta az ország főurainak hódolatát. A

Nagytéren bor folyt a szökőkútból, a palota ablakaiból pénz hullott a mámorban kúszó alattvalók közé. Négy év múlva, 1654-ben, Krisztina királynő, az Uppsalában egybegyűlt rendek előtt lemondott Károly Gusztáv javára a trónról, és áttért a katolikus hitre.

A protestáns világ vezető alakjának, Európa egyik nagyhatalmának uralkodójának katolikus hitre való áttérése számtalan spekulációra adott okot. Kétségkívül intellektuális határozat volt: Krisztina idejében mindezt, ami az irodalomban, festészetben, szobrászatban és zenében új, és nagy volt, katolikusok alkották a katolikus országokban, melyekkel összehasonlítva Svédország barbár ország volt. Az is lehet, hogy az Európában zsákmányolt, és Svédországban betiltott könyvek "fertőzték meg a lelkét". - Vesztélyes dolog könyvet lopni! - mondta egy híres "Krisztina-kutató". - Valaki még elolvassa őket

A gyámkormány, majd Krisztina uralkodása alatt a nemesség mértéketlenül meggazdagodott. A kor leggazdagabb főura, Magnus Gabriel de la Gardie kancellár tulajdonában több mint ezer uradalom, és kastély volt, többek között Karlsberg, Ulriksdal és Drottningholm. Az 1655-ben tartott országgyűlésen a papi és polgári rend elfogadta a X. Károly Gusztáv által szorgalmazott "redukciót", az elszegényedett korona elidegeníthetetlen, de mégis elidegenített birtokainak visszaszolgáltatását. A nemesi rend kénytelen volt beleegyezni, de a király hatalmát korlátlanra tevő törvény kivitele elé annyi akadályt gördített, hogy az csak jóval később, 1680-ban öltött testet.

1655. június 15-én a svéd hadsereg lerohanta az utolsó Vasa ivadék, János Kázmér király országát, és X. Károly Gusztáv Lengyelország királyaként ünnepeltette magát. Szövetségesével, II. Rákóczi György erdélyi fejedelemmel együtt birtokolta Lengyelországot, kiváltva ezzel a nagyhatalmak haragját. A megmentést Dánia háborús üzenete jelentette 1657-ben. X. Károly Gusztáv szégyenkezés nélkül hagyhatta el Lengyelországot. A svédek Németországon keresztül indultak Dánia felé. Elfoglalták Dánia déli országrészét, majd Jylland szigetről a Kis-Belt csonttá fagyott jegén átkelve meglepték a zord időjárás miatt ostromra nem számító Koppenhága védőit.

III. Frigyes dán király sietve bele-

egyezett a roskildei béke (1658) előnytelen feltételeibe. Dánia megint elvesztette Skånet, valamint a Kattegát melletti Hallandot és Blekingét. A siker csúcsán álló 37 éves X. Károly Gusztáv tüdőgyulladást kapott, és 1660. február 13-án, Göteborgban elhunyt. Halálos ágyán fogalmazott végrendeletében fiának, a négyéves Károly fiának felnőtté válásáig, hattagú gyámkormányra bízta az ország vezetését, melynek tagjai az elnöki szerepet betöltő, két szavazatra jogosult özvegy, Hedvig Eleonóra, Carl Gustaf Wrangel birodalmi tengernagy, Magnus Gabriel De la Gardie birodalmi kancellár és a holland származású Herman Fleming birodalmi kincstáros voltak. A X. Károly halálhírére hazasiető Krisztinát udvarias hidegséggel fogadta az alkalom tiszteletére egyesült lutheránus front. Elkeseredett tárgyalások után, tekintélyes apanázs ellenében örökre lemondatták a svéd koronáról. Krisztina csalódottan tért vissza szeretett Rómájába. A Tevere jobb partján fekvő Palazzo Riarióban lakott, könyveket és műtárgyakat gyűjtött - gyűjteménye magvát a prágai rablásból származó több tucat értékes festmény képezte - királyi akadémiát alapított az olasz nyelv tisztaságának megőrzésére. Öregkorára kistermetű, kövér anyóka lett, csinos kis szakállal a tokáján. - "Az öregség a halálnál is borzasztóbb." - mondogatta. 62 éves korában halt meg. Nagy pompával temették el a Szent Péter bazilikában. - "Az ember állandóan a boldogságot keresi, azt, amit nem lehet megtalálni ebben az ócska, komisz világban." A protestánsok legnagyobb hősnéjének lánya a katolikus egyház legszentebb templomában, a Szent Péter katedrálisban várja a feltámadást.

A "Stockholm Banco" 1611-ben - Európában először - bankjegyeket bocsátott ki. A nehéz rézlemezeknél sokkal könnyebben kezelhető papírpénz hamar népszerű lett. Az, hogy a pénz értéke összefüggésben állhat a bankjegyek kibocsátásának mértékével, akkoriban fel sem ötlött. 1688-ban az emberek megrohanták a bankot, kitört a pánik, és a bankjegyek premierje botrányba fűlt. A csődöt mondott bankot átvette a kormány, és a Birodalom Rendjei Bankja néven üzemeltette tovább. 1670-ben királyi "varázsló-bizottság" alakult, mely felszólította a papokat, készít-

senek névsort a boszorkánysággal gyanúsított személyekről. A boszorkányszerűség 1675-ben érte el a csúcst, egyedül az észak-svédországi Härnösandban 71 személyt végeztek ki. (Az utolsó "boszorkányt" 1704-ben végezték ki, majd 1779-ben eltörölték a törvénykönyvből a boszorkányság büntetését.) 1672-ben a rendek által korlátlan hatalommal felhatalmazott XI. Károly átvette a gyámkormánytól a hatalmat. Némi erőszak alkalmazásával keresztülvitte a régóta esedékes redukciót, majd XIV. Lajos francia király támogatásának a tudatában nekilátott az időközben ismét dán kézbe került svéd területek visszaszerzéséhez. A tengeri ütközetekben a svédek rendre alulmaradtak, a svéd hajóhad "koronája", a Kronan is odaveszett. 1676 decemberében a hajóhad nélkül maradt XI. Károly betört Skåneba, és Lund mellett találkozott a téli táborba vonult dán sereggel. A harci rendben felsorakozott seregek egymást szemmel tartva indultak a Lundtól hét kilométerre fekvő, stratégiai fekvésű Szélmalom-csúcs felé. Eleinte csak araszolva, aztán mind sietősebben, a végén eszeveszett rohanással. Elsőnek a svéd lovasság jobb- és a dán lovasság balszárnya érkezett meg. Nem várták meg, amíg a gyalogosok is utolérkék őket, hanem azon nyomban egymásnak estek. Az összecsapásból a svédek kerültek ki győztesen, és Károllyal az élükön, a közeli folyóba kergették a menekülő dánokat. Nagyon meg lehettek elégedve, mert órákon át nézték a zajló jégtáblák között küszködő dánok haláltusáját. Ezalatt a két hadsereg zöme a bevezető ágyúpárbajt vívta. Déli 11-kor az ágyugolyók elfogytak, és a két sereg összecsapott. Az eredménnyel egyik fél sem volt elégedett, ezért ebéd-szünetet tartottak. A szünetet kihasználva, elküldték Erik Dahlberget, a zseniális hadmérnököt, keresse meg Károlyt és a lovasságot. Az erőre kapott hadak megint egymásnak estek. Egy óra múlva megint szünetet tartottak. A számbeli fölényben levő dánok délután háromkor utolsó rohamra indultak. A muníció elfogyott, ember ember ellen harcolt. Ekkor érkezett meg Károllyal az élén a lovasság. A svédek átvágtak a meglepett dán seregen, és egyesültek a gyalogsággal. A dánok harci rendje felbomlott, menekült, aki amerre tudott. Az ezután következő mészárlással véget ért az Északi országok történetének legvéresebb ütközet: 4000 svéd és 5000 dán katona vesztette életét.

(folytatása következik)

A legészakibb magyar labdarugó

Élvonalban a norvég Tromsø csapata. Ebben a sikerben nyolc góljával jelentős részt vállalt a 198 centi magas Kovács Péter, aki előzőleg a másodosztálybeli Érdén játszott, ahonnan Finnországba távozott. Játszott a Lahtiban és a Helsinkiben, az idén Norvégiába került, ahol sztár lett.

Index: Nagyon hideg van most a sarkkörön túl?

- Öt fok van, mintha nyár lenne, olyan az idő. Különösen örömteli, hogy az egész héten nem várható havazás. Novembertől viszont már igen kemény a tél.

Index: Az időjárás mellett a csapat teljesítményének is örülnék?

- Hogyne, hiszen újonc csapatról van szó, amelyik lényegében biztosan maradt benn, még ha voltak is nehéz periódusaink. Voltaképpen csak négy, vagy öt alkalommal játszottunk jól. Igaz csak mi tudtuk kétszer is legyőzni a bajnok Rosenborgot.

Index: A bennmaradásban nyolc góljával gondolom jelentős szerepet játszott.

- Szerencsére jól ment a játék, és fel tudtam venni az itteni harcos, kemény stílust.

Index: Ez a legjelentősebb különbség a magyar bajnoksághoz képest?

- És még sok minden más. Ezt a bajnokságot otthon hajlamosak elintézni egy kézlegyintéssel az emberek, de borzasztó nagyot tévednek. Ez a bajnokság százszor jobb, mint az otthoni.

Index: Nem túl elfogult?

- Biztosan nem tudom teljes mértékben függetleníteni magam, de a Rosenborg bármelyik magyar csapatot simán verné, de a dobogósok ellen sem lenne sok esélye a Fradinak vagy mondjuk az MTK-nak. Az osztályozót játszó Valerenga az UEFA-kupában kiverte a Grazer AK-t, a tizedik Lyn pedig nyerni tudott Szalonikiben, úgy esett ki a PAOK ellen. Itt megtapasztalhattam, hogy a magyar bajnokság nivója a ferőerivel van egy szinten. De még az is lehet, hogy ott is nagyobb az iram, mint nálunk. Lehet, hogy benne van a mondatomban az is, hogy engem otthon totálisan leírtak. Az ilyen típusú és felépítésű játékosokat ugyanis otthon nem taksálják sokra, egyszerűen nem szeretik, azonnal a kispadra kényszerítik. Én valóban nem vagyok egy Ronaldo, nem tudok cselezni, de tisztában vagyok a képességeim határával, és nem is próbálkozom egy biciklicsel a tizenhatos előtt. Arra viszont képes va-

gyok, hogy egy előreívelt labdát elfejeljek, visszapasszoljak a középpályára, aztán bemenjek középre, verekedjek a védőkkel, és értékesítem a belőtt labdát. Nekem ennyi megy, és azért valljuk meg, ha gólokat lő az ember, akkor korántsem számít annyira, hogy technikailag vannak kisebb-nagyobb fogyatékoságai. Azt gondolom, nem vagyok rossz csapatjátékos, és itt mindenki ilyen. Amit tud, azt bármikor kihozza magából, amit azonban nem tud, arra nem is vállalkozik. A védő nem megy akaratlanul előre, a középpályás, ha nem tud pontos keresztlabdát adni, akkor meg sem kísérli. Ez a norvég mentalitás, valamint az eszméletlen mennyiségű futás.

Index: A találatai többségét fejelte?

- Mindenki azt hiszi, de csak egyet bólintottam. Hetet lőttem, ebből egy tizenegyes volt. Szóval, lábbal sem töröm annyira a labdát, mint általában egy magas emberről gondolják.

Index: Lehet, hogy Norvégiában megbecsülik, de azért annyira nem tűnhet fel egy közel kétméteres játékos.

- Nemcsak Norvégiában, más bajnokságokban is respektálják. És ebben a cseh Kollernek elévülhetetlen szerepe volt. Amikor a Lokerenhez került többen megmosolyogták, de aztán bebizonyította: tud ő futballozni. Nem véletlenül kötött ki a Dortmundnál. Vagy ott van a norvég Carew. Ő sem fog három csel után a kapuba löni, de ha szélről beteszik neki a labdát, akkor azt kíméletlenül bevágja.

Index: Elégtételt jelent az elismerés?

- Persze, hogy azt. Büszke vagyok rá, hogy eljutottam erre a szintre. És ez még nem a vége, mert fognak még otthon hallani rólam. Fogok én még Angliában játszani!

Index: Van már esetleg konkrét ajánlata is?

- Érdeklődnek irántam, de nem szeretném megnevezni, hogy mely csapatoknál kerültem szóba.

- Akkor csak annyit áruljon el: első vagy másodosztályú együttesek keresnek?

- Másodosztályúak.

Index: Gondolom, akkor már alig várja, hogy májusban belépünk az EU-ba, mert akkor érvényét veszti az a diszkriminatív szabály, amely szerint a szigetországba

kizárólag azok szerepelhetnek, akik a válogatott meccsek háromnegyedén pályára lépnek.

- Így van. Májustól jöhet el az én időm.

Index: Edzője viszont korábban úgy nyilatkozott, hogy negyvenmillió koronát, vagyis egymilliárd kétszázmillió forintot kérne. Ennyi a kikiáltási ára, azaz pillanatnyilag az egyik legdrágább magyar futballistának számít.

- Hallottam én is ezt a nyilatkozatát, de volt abban a mondatban szerintem egy kevéske humor is.

Index: Vagyis?

- Vagyis nem vagyok én annyira értékes. Ez jókora túlzás, már-már nevetséges.

Index: Akkor mennyit is ér valójában?

- Tízmillió korona, azaz háromszázmillió forint szerintem reális vételár lenne. De ha hatmillióért eladnak, már akkor is boldogok lennének a vezetők, hiszen 180 ezerért vásároltak meg.

Index: Jelentősen felment az ára.

- Mondom, itt másként értékeli a futballt, teljesen más a felfogás.

Index: Mennyit lehet Norvégiában keresni?

- 30 ezer korona az átlagos fizetés. Rögön hozzáteszem, hogy ennél drágább ország talán nincs is Európában. És ez a megállapítás az élet valamennyi területére érvényes. Drága a benzin, az élelmiszer, a ruhák, az autók és annak fenntartása is.

Index: A csapatban is sztárnak tartják, vagy vannak jelentősebb múlttal rendelkező elismertebb társak?

- Sokkal jobb és jegyzetebb játékosok is vannak. Nilsen például a Milannal bajnokságot nyert négy éve, Pedersen a Mönchengladbachban játszott, Johanssen BL-tapasztalattal is rendelkezik, Arst pedig belga gólkirály volt kétszer is. Én nagyon messze vagyok tőlük.

Index: A végére hagytam a válogatottság kérdését.

- Nem is baj. Otthon nem szeretik az olyan játékosokat, mint én vagyok, mégha eredményesnek is bizonyulok. Emiatt nem is ringatom álmokba magam, maradok a realitásnál. Valószínűleg nem leszek válogatott soha.

Ághassi Attila írása a világhálóról (Index)

JÖNNEK A MAGYAROK!

Erdélyi festőművész portréfestést (gyerek, felnőtt) olajjal vászonra, méret tetszés szerint, modell vagy fénykép után. Festményeim megtekinthetők honlapomon: www.geocities.com/czabuk/ e-mail címem: czabuk@yahoo.com

Méhes András 47 éves magyar szakács munkát keres Svédországban bárhol akar családnál is vállalna munkát, további információt a honlapomon: http://www.geocities.com/a_mehes/index.html

Tizenhárom esztendő magyarországi fiú angol és magyar nyelven levelezne svéd-magyar fiúval vagy lánnyal. Címe: Domaniczky Ákos, Tordas, Szabadság út 1 Magyarország.

**Sürgősen eladó**

olcsó ötszobás bútorozott családi ház Kävlinge helységben. Telefon: 04646 732 756
Ugyanott **eladó** műszaki vizsgával Mitsubishi Kombi 88-as model, 13700 km-el.

Kifogástalan minőségű férfi és női ruhát készít, igazítást és javítást soron kívül vállal

Köble József
szabómester
291 35 Kristianstad,
Näsbychaussén 27
tel.: 044-12 24 30

FÁJ A SAJÁT FOGA ?

dr. Evetovics Csaba és dr. Süveg Adrianna

Többéves tapasztalattal rendelkező fogorvos házaspár várja Önt, minden hétfőn-csütörtökön 8-18 óra között, pénteken 8-13 óráig. Sürgős esetekben megbeszélés szerinti rendelés.

Ingyenes gyermekfogászati ellátás (19 éves korig).

Esztétikai, kozmetikai fogászati központban:

LUND, Klostergatan 3
tel.: 046 12 77 01

Györgyicsék Péter cukrászmester vagyok és a menyasszonyommal együtt állást keresünk Svédországban. Korábban már 3 évig dolgoztam Németországban és Ausztriában szakácsként és cukrásként. A cukrászaton belül foglalkozom egy különleges díszítési ággal. Karamell cukordiszeket készítek, melyeket hasonlóan lehet alkalmazni, mint a marcipán díszeket. Magyarországon több cukrász versenyen részt vettem karamell cukordiszekkel és az idén Luxemburgban megrendezésre került cukrász VB-en a Taverna Szálloda csapatának segítetttem az asztaldísz elkészítésében. A csapat aranyérmet kapott a versenymunkáért. Olyan magyar kapcsolatot keresek, akit esetleg érdekel a cukrászat, illetve esetleg a karamell díszek. A menyasszonyom, Horváth Klára részére aupaír munkát keresünk. Érdeklődés esetén küldünk önéletrajzot.

Glada änkkan - A víg özvegy

Nyitva: hétfő-péntek 11.30 – 14.00 és 18.30 – 22.30
Asztalfoglalás 042-214 522

Kitűnő magyaros konyha a göteborgi

PAPRIKA BÁRBAN

EBÉDIDŐBEN A SZAKÁCSNŐ ZONGORÁZIK

A Fjärde långatan (Negyedik hosszú utca) 28 szám.
Nyitva: 9-16 óráig. Pénteken 15, vasárnap 11-16 óráig
Telefon 031 12 24 09

Napi menü: 45 korona. Gulyásleves, csirkepaprikás lekváros palacsinta.

FABIAN TRAVEL AGENCY

A világ bármely sarkába egyéni és csoportos utazásokat szervez. Az igényeknek megfelelően intéz szállást, gépkocsi bérletet és

mindent, ami kellemes utazáshoz szükséges. Kedvezmények nyugdíjasoknak, gyerekeknek és az utazási iroda barátainak.

Essingrbrogatan nr. 2S 112 61 Stockholm

Tel: 08-656 78 80

Fax: 08-656 72 80

Mob.: 070 71 656 89

E-mail: fabiantravel@chello.se

**SZABÓ MIKLÓS**

mészáros és hentes,

aki nemrég felújította teljes gép berendezését, hogy termékeivel minden igénynek megfelelhessen a következő órarend szerint várja vásárlóit:

Minden hónap első péntekjén

HELSINBORG: Gosebäckv. 15-17.30, Makedonska Klubben 18.30-19.30, Kroatiska Föreningen 20-21, Maxi 21.30-22.30 óra között.

Minden hónap első szombatján

BILESHOLM: 9-10, **BJUV:** 10.15-12, **ÄNGEHOLM:** Ishallen 14-15, **LANDSKRONA:** McDonalds 16-17.30, Klubben 18-19.

Minden hónap első vasárnapján

HÄSSLEHOLM: 9-10, **PÄRSTORP:** 10.30-11.30, **LUND:** Linero ICA 12.30-14.30, **MALMÖ:** Brantevikstorget 15.30-17, **KRISTIANSTAD:** Jugoslaviska Klubben 18.30-20.

Érdeklődni: 0705656586, 070 5656786

Nemcsak a szőke nők keblét dagasztja a

Magyar Liget

minden lapszáma. Olvassa és terjessze.

Anyagiak kizárva!

Interneten letölthető/nyomtatható

www.hhrf.org/magyarliget

"Lányomnak, Leonórának, akinek lankadatlan együttérzése és bátorítása nélkül e könyvet fele annyi idő alatt írtam volna meg." (P. G. Wodehouse)

"Egy pofa belém jött hátulról, mire közöltem vele, hogy szaporodjon és sokasodjon, bár nem ezekkel a szavakkal." (Woody Allen)

"A démonokat dobolással elűzni igyekvő bennszülötteket lenézik a civilizált amerikaiak, akik dudálással akarják feloszlatni a közlekedési dugókat." (Mary Allen Kelly)

"Utasítást adtam, hogy vészhelyzet esetén ébresszenek föl, még akkor is, ha épp kormányülésen vagyok." (Ronald Reagan)

"Gyermekeink életének első évét azzal töltjük, hogy jární és beszélni tanítjuk őket, a következő tizenkettőt pedig azzal, hogy üljenek már le végre, és fogják be a szájukat." (Phyllis Diller)

"A gumióvszer nem nyújt teljes biztonságot. A barátom is volt, mégis elütötte egy busz." (Bob Rubin)

Zavard össze a világot: mosolyogj hétfőn!

A nagyotmondás ellen a nagyothallás az egyetlen védelem.

Az alvástól megéhezem. Az evéstől elálmosodom. Az élet szép.

Drága szüleim, küldjetez tízezret, hogy megnyugodjak, nincsenek anyagi gondjaitok.

Én kértem a jeget, de ez azért nevetséges! (a Titanic egyik utasa)

Kölyökkoromban minden este egy bicikliért imádkoztam. Aztán rájöttem, hogy Isten nem így működik. Lop-tam magamnak egy biciklit, aztán kértem Istent, hogy bocsásson meg nekem. (Emo Philips)

Nem szoktam vajás kenyeret kenni. Nálam az már főzésnek számít!

Az élet előttem áll, és nem látok tőle semmit.

Megfogadtam, hogy nem zabálok és nem vedelek, és tizennégy nap alatt vesztettem két hetet.

Olyan randa vagyok, hogy a pszichiáternél mindig hason kell feküdnöm.

Ha úgy érzed, senkit sem érdekel, élsz-e, halsz-e, próbáld meg kihagyni a havi gázszámlát.

Az élet bizonytalan. Kezdjük a desszerttel.

Miért bukik le a legtöbb férfi?

- A nő gyenge ellenállása miatt.

Mi a közös az utcalányban és a világevő rádióban?

- Azt fogsz rajta, amit akarsz.

Mi az, amikor a férfi lemászik a fáról?

- Evolúció.

És ha a nő lemászik a fáról?

- Tévedés.

Mi az, amiből a tehénnek négy van, egy nőnek meg csak kettő?

- Lába.

Mi a különbség a terrorista és a menstruáló nő között?

- Egy terroristával lehet beszélni.

Mi lenne, ha mindent el lehetne szemmel intézni?

- Tele lennének az utcák hullákkal és terhes nőkkel.

Kit érdemes elvenni?

- Az árvaházból egy néma lányt. Se duma, se anyós.

Mi a női megérzés?

A logika teljes hiányának árnyaltabb megfogalmazása.

Hogy kell udvarolni a félszemű lánynak?

- Gyönyörű szemednek párja nincs.

Hogy kell udvarolni a kancsal lánynak?

- Szemeid kereszttüzeiben égek.

Mit jelent, ha a férj bejön a konyhából?

- Hosszú a lánc.

Miért teremtette meg Isten a férfit?

- Mert a gorillákat sehogy sem tudta megtanítani a fűnyírásra.

Milyen valójában a házasság?

- Olyan, mint egy sivatagi délibáb. A távolban paloták, pálmák, tevék látszanak. Aztán amikor közelebb érsz, akkor eltűnik a palota, a pálmák, és kettesben maradsz a tevével.

Milyen a kocsmai sztriptíz?

- A kocsmáros lehányja a ruháját.

Mikor kéri meg egy fiú egy lány kezét?

- Amikor az övé már elfáradt.

Hány éves az az illető, aki 1965-ben született?

- Az a kérdés, hogy férfi-e vagy nő?

Meddig illik egy nőnek felemelni a szoknyáját?

- Harminc éves korig.

Akasztyák télen a cigányt. A hóhér megkérdezi tőle:

- Na, mi az utolsó kívánsága?

- Há' ennék egy kis málnát.

- Megörültél cigány? Télen málnát?

- Há' megvárnám...

A cigányt elhívja a földesúr havat lapátolni.

Amikor végez a munkával, megkérdi a földesúr a cigányt:

- Te cigány, mit szeretnél a munkáért, enni vagy melegedni?

- Há ha lehetne akkor szalonnát sütnék.

Szükségmegoldás



hell üdv (neked)!
 helvete pokol, ördög;
Vigyen el a helvete! Vigyen el az ördög!
 hemta elhoz, érte megy, felvesz;
Hol hemtázzuk Lajost? Hol vesszük fel Lajost?
 herr úr
 hibiszkusz törökrózsa
 hidroteknika vízműtan
 hidroterápia vízgyógyászat
 hierark, hierarchia rangsor
 higien, higénia *higien* egészség, egészségtan, tisztaság
 hippodrom lóversenypálya, lovarda
 hipotetikus feltételezett, feltételes, kétes
 hisztérikus, hisztériás idegrohamos
 hjelp *hjälp* segítség; Kell-e neked hjelp? Segítsek?
 Hobbi *hobby* kedvtelés
 homogén egynemű, egységes
 hopp ugrás
 hoppas remél, reménykedik
 hoppsa hopsza! hoppá!
 hórd kemény, erős, zord, szigorú, kíméletlen
 horizontal vízszintes
 horoskop, horoszkóp csillagjósolat
 hortikultura kertészet, kertművészet
 hospitál tébolyda, örültek háza
 huj! hű!
 humanitár *humanitär* emberbaráti, jótékonyági
 humoristisk, humoros mulatságos, nevetető, szellemes, tréfás
 humör kedv, hangulat, kedélyállapot
 hürál kiad, bérel;
Hüráltam a lakást. Bérbe adtam v. bérbe vettem a lakást
 I
 idea, *idé* eszme, ötlet, fogalom
 ideális eszményi, tökéletes
 idrottál sportol, testmozgást végez

illuminál kivilágít, kiszínez
 illuzioniszt bűvész, szemfényvesztő
 imitátor, imitátor utánzó
 imitérál utánzó
 immatrikulál beiktat, beír
 emigrant, emigránt, *emigrant* bevándorló; *emigrant* ki-vándorló: összekeverednek a svéd-magyar zagyva-nyelvben.
 imponerál, imponál nagy hatással van, mély benyomást, tiszteletet kelt
 improvizáció rögtönzés, nem előkészített, kapásból tartott v. előadott beszéd v. zeneszám
 imposant, imponás nagyszerű, hatásos, lenyűgöző
 inadekvát nem illő, nem megfelelő
 indiskret, tapintatlan, tolakodó
 ineffektív hatástalan
 infektál (meg)fertőz
 infernalis pokoli, ördögi, szörnyű
 infiltráció beszűremlés, beszűrődés, beszívárogtatás
 inflamáció gyulladás
 ingenjör mérnök
 iniciativa kezdeményezés, javaslat
 inkommenszurábilis összemérhetetlen, összehasonlíthatatlan
 inkonsekvens következetlen
 insekt rovar
 instalál beiktat, (fel)szerel, elhelyez
 instinkt ösztön
 insztitució intézmény, egyetemi intézet
 institut intézet, intézmény
 instruktör kiképző oktató, edző
 instrument eszköz szerszám, műszer, hangszer
 instruktív tanulságos
 inszuénál, inszinuerál rágalmoz, gyanúsít, ráfog
 inszisztál ragaszkodik, kitart valami mellett, erősködik
 inspektál megtekint, megsejmel
 intakt érintetlen, sértetlen, ép, fedhetetlen, szűzies

Magyar Liget

www.hhrf.org/magyarliget

Felelős szerkesztő: Tar Károly

222 40 Lund, Landsdomarevägen 1, tel./fax: +46 46 145 364,
 tar@ebox.tninet.se

Rendszergazda: Balázs Viktória magyarliget@mailbox.hu

Főmunkatárs: Dr. Békássy N. Albert albert@refnet.cz

Független munkatárs: H.Zsolt zsolt@hungary.org

Fiókszerkesztőségek:

Borás: Bitay Zsolt bitay@algonet.se Koppenhága: Lázár Ervin Járkáló
 hamv.laz@get2net.dk Kristianstad: Molnár Gergely, Lund: Nagy Zoltán
 nagyze@hotmail.com Malmö: Dr. Szalontai Éva evaszal@axelero.hu

Oslo: Kovács Ferenc ferenc.kovacs@media.uio.no

Tudósítók:

Sóni Erzsébet (New -York),
 Timár Zoltán és Szakács Ferenc Sándor sz.sandor@tiscalinet.it (Róma),
 Aszalós Sándor aszalos.sandor@chello.at (Bécs),
 Nits Árpád nitschardpad@hotmail.com (Kolozsvár).

Az aláírt írásokért a szerzők felelősek.

A szerkesztőség a beküldött írások magyarítását kötelességének tartja.

A lapot jóakaróink sokszorosítják és terjesztik.

FÖRENINGSBREV

LUNDBLAD

Magyar Liget

K.Tar

Landsdomarev. 1 / 9

222 40 LUND

SVERIGE

Till